VĂN HÓA

CƠ QUAN CỦA BỘ VĂN HÓA, THỂ THAO VÀ DU LỊCH

NĂM THỨ 69

THỨ TƯ

23.9.2026 (13.8 Bính Ngọ)

Số 114 (4405)

www.baovanhoa.vn

Email: baovanhoa@fpt.vn

TỔNG BÍ THƯ, CHỦ TỊCH NƯỚC TÔ LÂM:

Chung tay, góp sức xây dựng quê hương chính là tinh thần của "tình dân tộc, nghĩa đồng bào"

[3]

Thể thao Việt Nam giành tấm HCV đầu tiên

● Bộ trưởng Bộ VHTTDL Lâm Thị Phương Thanh chúc mừng

(VH). Tấm HCV kata đồng đội nữ chiều 22.9 không chỉ "mở hàng Vàng" cho Đoàn Thể thao Việt Nam tại ASIAD 20, mà còn ghi dấu sự tiếp nối thành công giữa hai thế hệ của karate Việt Nam. [15]

Ba VĐV Nguyễn Ngọc Trâm, Hoàng Thị Thu Uyên và Bùi Ngọc Nhi đã xuất sắc giành tấm HCV cho Thể thao Việt Nam Ảnh: T.SÂM

QUY HOẠCH PHÂN KHU ĐÔ THỊ SÔNG HỒNG:

Đảm bảo hài hòa giữa phát triển và bảo tồn

[2]

LỄ HỘI VĂN HÓA THẾ GIỚI TẠI HÀ NỘI LẦN THỨ HAI:

Không gian đối thoại bằng đa sắc màu văn hóa

[8]

Sân khấu Việt Nam trong không gian phát triển mới

[11]

LỄ PHÁT ĐỘNG BẢNG XẾP HẠNG "KHÁCH SẠN TIÊU BIỂU KHÔNG THUỐC LÁ" LẦN THỨ II NĂM 2026:

Giá trị cho du lịch, lợi ích cho cộng đồng

[6]

Sẽ điều chỉnh hướng tuyến cầu Thạch Nham để bảo tồn di tích Trường Lũy

[9]

Điểm tựa bình yên nơi đại ngàn Cao Muôn

[4]

MỒ MẢ TỰ PHÁT, PHÂN TÁN, XEN KẸT TRONG KHU DÂN CƯ VÀ ĐẤT SẢN XUẤT Ở TP HUẾ:

Thách thức lớn cho quy hoạch và chỉnh trang đô thị

[5]

QUY HOẠCH PHÂN KHU ĐÔ THỊ SÔNG HỒNG:

Đảm bảo hài hòa giữa phát triển và bảo tồn

● **ĐÌNH TOÁN; ảnh: TR. HUẤN**

Tại Hội nghị tiếp xúc cử tri thuộc tổ bầu cử số 10 TP Hà Nội trước kỳ họp thứ hai, Quốc hội khóa XVI diễn ra ngày 22.9 tại xã Phù Đổng, một trong những vấn đề được cử tri đặc biệt quan tâm là điều chỉnh quy hoạch phân khu đô thị sông Hồng và phương án hướng tuyến trục đại lộ cảnh quan sông Hồng.

Dự Hội nghị tiếp xúc cử tri của Đoàn Đại biểu Quốc hội TP Hà Nội có Ủy viên Bộ Chính trị, Bí thư Thành ủy Hà Nội, Trưởng đoàn ĐBQH TP Hà Nội Trần Đức Thắng; Ủy viên BCH Trung ương Đảng, Bộ trưởng Bộ VHTTDL Lâm Thị Phương Thanh; Phó Cục trưởng Cục An ninh nội địa (Bộ Công an), Ủy viên chuyên trách Hội đồng Dân tộc của Quốc hội Lê Nhật Thành... Ngoài điểm cầu trực tiếp tại xã Phù Đổng, Hội nghị kết nối trực tuyến đến các xã, phường thuộc tổ bầu cử số 10.

Toàn cảnh Hội nghị

Áp dụng chính sách cao nhất theo thẩm quyền

Phát biểu tại Hội nghị, Bí thư Thành ủy Hà Nội Trần Đức Thắng thông tin, việc điều chỉnh tổng thể quy hoạch phân khu sông Hồng là nhiệm vụ rất lớn của thành phố, được Ban Thường vụ Thành ủy họp nhiều lần và chỉ đạo trên nguyên tắc bám sát Nghị quyết số 02-NQ/TW của Bộ Chính trị về xây dựng và phát triển Thủ đô Hà Nội trong kỷ nguyên mới, cùng Quy hoạch tổng thể Thủ đô tầm nhìn 100 năm và các quy định pháp luật có liên quan. Nội dung này được thực hiện trên tinh thần thận trọng, bài bản, khoa học, bảo đảm tất cả các vấn đề liên quan, nhất là sinh kế của người dân và phòng, chống lũ. Hài hòa giữa phát triển và bảo tồn, chỉnh trang các làng xóm lâu đời và các công trình di tích trên khu vực nghiên cứu.

Đối với việc bồi thường và hỗ trợ tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất để thực hiện dự án, Bí thư Thành ủy Hà Nội nêu rõ cơ quan chức năng đang lấy ý kiến của người dân theo hướng áp dụng chính sách cao nhất theo thẩm quyền của thành phố. Việc tái định cư sẽ có bố trí tái định cư tại chỗ và tại các xã, phường gần với nơi ở cũ của người dân, với hạ tầng đầy đủ và phát triển đồng bộ. Chỉ khi hoàn thành khu tái định cư và hạ tầng đồng bộ, thành phố mới thực hiện thu hồi đất tại nơi ở hiện tại của người dân. Thành phố cũng sẽ tiếp thu ý kiến góp ý của người dân để hoàn thiện trước khi phê duyệt quy hoạch.

Về công tác xử lý các điểm nghẽn trên địa bàn về ô nhiễm môi trường, ùn tắc giao thông, úng ngập… Bí thư Thành ủy Trần Đức Thắng cho hay việc giải quyết những điểm nghẽn đã có sự chuyển biến tích cực dù ít, dù nhiều. Thành phố đã hoàn thành 10 công trình khẩn cấp và một dự án chống ngập cục bộ tại khu vực nội thành. Sau đợt mưa lớn vừa qua, thành phố đã đánh giá dữ liệu úng ngập để tiếp tục đầu tư, hoàn thiện hệ thống thoát nước theo hướng đồng bộ, kiểm soát chặt chẽ. Từng bước trong một vài năm tới sẽ khắc phục triệt để ngập úng trên địa bàn thành phố. Về ùn tắc giao thông, thành phố đã tập trung đầu tư hoàn thành nhiều dự án giao thông trọng điểm để hạn chế ùn tắc. Đối với vấn đề về ô nhiễm môi trường, thành phố tập trung cao độ vào năng lực xử lý chất thải. Dự kiến đến cuối năm 2027, thành phố chấm dứt chôn rác thải, toàn bộ sẽ được đưa vào đốt phát điện. 34 triệu tấn rác cũ đã chôn lấp từ trước sẽ được xử lý và tạo ra quỹ đất khoảng 640ha tại các khu vực để tiếp tục đưa vào khai thác sử dụng.

Bộ trưởng Lâm Thị Phương Thanh trình bày báo cáo dự kiến chương trình, nội dung kỳ họp thứ hai, Quốc hội khóa XVI

Tại Hội nghị, ông Trần Đức Thắng nhấn mạnh, chủ trương đúng thì phải được tổ chức thực hiện tốt, việc của dân phải được giải quyết đến nơi đến chốn. Kết quả phát triển phải được thể hiện bằng những thay đổi thực chất và nhìn thấy được. Cùng với đó, việc lắng nghe, giải quyết ý kiến của cử tri không chỉ dừng ở các hoạt động tiếp xúc mà phải coi đây là công việc thường xuyên thông qua giải quyết hằng ngày, lắng nghe ý kiến phản hồi, góp ý của người dân.

Tập trung công tác lập pháp

Trước đó cũng tại Hội nghị, Bộ trưởng Lâm Thị Phương Thanh đã báo cáo dự kiến chương trình, nội dung kỳ họp thứ hai, Quốc hội khóa XVI. Kỳ họp dự kiến khai mạc vào trung tuần tháng 10 năm 2026. Kỳ họp lần này sẽ tập trung cho công tác lập pháp, xem xét, quyết định các vấn đề kinh tế - xã hội, tài chính, ngân sách, giám sát và các vấn đề quan trọng khác.

Đối với công tác lập pháp, có 45 dự án luật, nghị quyết được Quốc hội xem xét, thông qua. Trong đó, 40 dự án đã có trong Chương trình lập pháp năm 2026 và 5 dự án đang được xem xét bổ sung vào Chương trình theo đề nghị của Chính phủ. Nhiều dự án luật được đánh giá có tác động lớn đến kinh tế - xã hội, được cử tri quan tâm như Bộ luật Hình sự (sửa đổi), Bộ luật Tố tụng hình sự (sửa đổi), Luật Nhà ở (sửa đổi), Luật Xử lý vi phạm hành chính (sửa đổi)… Đặc biệt, Luật Phát triển công nghiệp văn hóa là một luật mới, thuộc trách nhiệm của Bộ VHTTDL tham mưu Chính phủ trình Quốc hội xem xét, thông qua.

Cùng với đó là các dự án luật, nghị quyết khác để thực hiện nhiệm vụ lập pháp với yêu cầu hoàn thành trong năm 2026 theo các chủ trương, định hướng, yêu cầu mới tại các văn kiện Hội nghị lần thứ ba BCH Trung ương Đảng khóa XIV và các văn kiện khác của Đảng. "Qua theo dõi, cử tri có thể thấy trong các kỳ họp vừa qua, ngoài chương trình lập pháp đã được thông qua thì mỗi kỳ họp, xuất phát từ nhu cầu thực tế, nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội của đất nước, yêu cầu về tiếp tục hoàn thiện thể chế, tháo gỡ vướng mắc, điểm nghẽn, Quốc hội đã thường xuyên cập nhật, bổ sung, cho ý kiến về những vấn đề đặt ra thuộc thẩm quyền; quyết định theo thẩm quyền để đáp ứng yêu cầu phát triển đất nước", Bộ trưởng Lâm Thị Phương Thanh cho biết.

> *"Để nhân dân được thụ hưởng văn hóa và đưa văn hóa trở thành nguồn lực phát triển, thành phố đã và đang thúc đẩy phát triển các ngành công nghiệp văn hóa, phát triển văn hóa trong cộng đồng, kết nối văn hóa với du lịch, tổ chức các hoạt động văn hóa trong không gian di sản...*
>
> **(Bí thư Thành ủy Hà Nội TRẦN ĐỨC THẮNG)**

Về việc xem xét, quyết định các vấn đề kinh tế - xã hội, tài chính, ngân sách, Bộ trưởng cho biết Quốc hội sẽ xem xét 3 nội dung. Cụ thể là báo cáo tình hình thực hiện Kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội năm 2026 và dự kiến kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội năm 2027; quyết định Kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội năm 2027. Tình hình thực hiện ngân sách nhà nước năm 2026; quyết định dự toán ngân sách nhà nước năm 2027, phương án phân bổ ngân sách Trung ương năm 2027; tình hình thực hiện kế hoạch đầu tư công năm 2026 và dự kiến kế hoạch đầu tư công năm 2027; quyết định Kế hoạch đầu tư công vốn ngân sách nhà nước năm 2027. Bên cạnh đó, phê chuẩn quyết toán ngân sách nhà nước năm 2025.

Liên quan đến công tác giám sát và một số nội dung quan trọng khác, Quốc hội tiến hành tổng hợp ý kiến, kiến nghị của cử tri và nhân dân gửi đến Kỳ họp thứ hai, Quốc hội khóa XVI; kết quả giám sát việc giải quyết kiến nghị của cử tri, tiếp công dân, xử lý đơn thư và giải quyết khiếu nại, tố cáo của công dân; tiến hành chất vấn và trả lời chất vấn; xem xét, thông qua Nghị quyết của Quốc hội nhằm kết thúc việc thực hiện các mục tiêu đã đề ra tại Nghị quyết về dự án đầu tư xây dựng đường Hồ Chí Minh; xem xét, thông qua Nghị quyết Kỳ họp thứ hai, Quốc hội khóa XVI; xem xét, quyết định nội dung khác thuộc thẩm quyền.

Về một số nội dung khác Chính phủ đề nghị, Quốc hội sẽ quyết định việc phê duyệt chủ trương đầu tư Chương trình mục tiêu quốc gia phòng, chống tội phạm giai đoạn 2026 - 2035; quyết định xử lý vướng mắc của Công ty TNHH Gang thép Hưng Nghiệp Formosa Hà Tĩnh…■

TỔNG BÍ THƯ, CHỦ TỊCH NƯỚC TÔ LÂM:

Chung tay, góp sức xây dựng quê hương chính là tinh thần của "tình dân tộc, nghĩa đồng bào"

Vào tối 21.9 (theo giờ địa phương), tại thành phố New York, Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm cùng Đoàn đại biểu cấp cao Việt Nam đã tham dự sự kiện văn hóa nghệ thuật "Việt Nam: Hành trình Tổ quốc qua điện ảnh và âm nhạc" và gặp gỡ cộng đồng người Việt Nam ở Hoa Kỳ.

Các hoạt động này nằm trong khuôn khổ chuyến công tác của Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm cùng Đoàn đại biểu cấp cao Việt Nam tham dự Phiên thảo luận chung cấp cao Đại hội đồng Liên Hợp Quốc khóa 81 và thực hiện các hoạt động song phương tại Hoa Kỳ.

Tham dự sự kiện có trên 2.000 đại biểu gồm các quan chức của LHQ, bạn bè Hoa Kỳ, quốc tế và đông đảo đại diện cộng đồng người Việt Nam tại Hoa Kỳ. Đây là sự kiện gặp gỡ giữa lãnh đạo Đảng, Nhà nước với cộng đồng diễn ra ở nước ngoài có số lượng kiều bào tham dự lớn nhất từ trước đến nay. Trong không khí thân mật, ấm áp tình đồng bào, Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm bày tỏ vui mừng khi biết cộng đồng người Việt tại Hoa Kỳ ngày càng phát triển về quy mô, năng động, hội nhập tốt và có nhiều đóng góp tích cực cho chính quyền sở tại, cũng như góp phần thúc đẩy quan hệ hợp tác hữu nghị giữa Việt Nam và Hoa Kỳ.

Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm phát biểu **Ảnh: TTXVN**

Chương trình biểu diễn nghệ thuật "Việt Nam: Hành trình Tổ quốc qua điện ảnh và âm nhạc" **Ảnh: TTXVN**

Thông tin tới cộng đồng về những thành tựu phát triển của Việt Nam trong những năm qua, Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm nhấn mạnh đất nước ta đã có những bước phát triển rất quan trọng, toàn diện trên nhiều lĩnh vực. Với Hoa Kỳ, quan hệ hai nước phát triển ngày càng sâu rộng và thực chất từ thương mại, đầu tư, giáo dục đến khoa học - công nghệ, đổi mới sáng tạo, quốc phòng, an ninh và khắc phục hậu quả chiến tranh, hai nước ngày càng có nhiều lợi ích chung và không gian hợp tác. Từ những khác biệt và đau thương của quá khứ, hai nước đã từng bước xây dựng lòng tin, mở rộng hợp tác, phát triển và chia sẻ lợi ích chiến lược.

Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm bày tỏ tự hào về một cộng đồng người Việt Nam cần cù, năng động và giàu nghị lực, luôn hướng về quê hương, nguồn cội. Đối với thế hệ trẻ người Việt Nam tại Hoa Kỳ, có cơ hội được học tập tại những trường đại học hàng đầu, làm việc tại các tập đoàn lớn, nghiên cứu ở những phòng thí nghiệm tiên tiến, khởi nghiệp bằng những công nghệ mới. Đó là thành công của chính các bạn, là niềm tự hào của cộng đồng và cũng là một phần tương lai của dân tộc Việt Nam. Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm cho biết ngày 2.8.2026, Bộ Chính trị đã ban hành Nghị quyết số 23-NQ/TW về công tác người Việt Nam ở nước ngoài, cụ thể hóa các chủ trương lớn của Đại hội XIV và đánh dấu bước phát triển mới trong tư duy của Đảng, xác định người Việt Nam ở nước ngoài không chỉ là bộ phận không tách rời của cộng đồng dân tộc Việt Nam, mà còn là một trong những nguồn lực chiến lược quan trọng, góp phần nâng cao sức mạnh tổng hợp quốc gia.

Thời gian tới, Đảng, Nhà nước sẽ tiếp tục hoàn thiện thể chế, cơ chế, chính sách đồng bộ, thông thoáng, đột phá để kết nối, thu hút và phát huy hiệu quả nguồn lực của kiều bào, nhất là trí thức, chuyên gia, doanh nhân, nhà khoa học và thế hệ trẻ người Việt Nam ở nước ngoài. Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm nhấn mạnh trong sự nghiệp phát triển đất nước trong kỷ nguyên mới, cần tiếp tục phát huy sức mạnh của khối đại đoàn kết toàn dân tộc, kết hợp với sức mạnh của thời đại. Nguồn lực trong nước và nguồn lực quốc tế phải được kết nối. Nguồn lực vật chất phải đi cùng với nguồn lực trí tuệ. Sức mạnh của trên 100 triệu người Việt Nam trong nước phải được gắn với sức mạnh của 6,5 triệu người Việt Nam đang sinh sống, học tập và làm việc trên khắp thế giới. Có như vậy, chúng ta chắc chắn sẽ sớm đạt được những mục tiêu đã đề ra. Cộng đồng người Việt Nam tại Hoa Kỳ là cộng đồng người Việt lớn nhất trên thế giới, có lịch sử hình thành gắn với những biến động sâu sắc của đất nước trong thế kỷ XX. Trong cộng đồng có nhiều thế hệ, nhiều hoàn cảnh và nhiều cách nhìn khác nhau về lịch sử. Tuy nhiên, "nước Việt Nam là một, dân tộc Việt Nam là một", đó là chân lý không bao giờ thay đổi.

Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm chia sẻ trải qua chiến tranh, chia cắt với nhiều đau thương, mất mát, chúng ta càng thấm thía giá trị của hòa bình. Ai trong chúng ta cũng đều mong muốn các thế hệ con cháu được thừa hưởng những giá trị tốt đẹp mà hòa bình mang lại, đó là một cuộc sống bình yên, tự do lao động, học tập, sáng tạo, là lòng nhân ái, sự bao dung, niềm tin, sự đồng lòng và khát vọng cùng nhau xây dựng một đất nước Việt Nam ngày càng giàu mạnh, văn minh, hạnh phúc. Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm kêu gọi cộng đồng khép lại quá khứ, cùng chung tay kiến tạo tương lai dân tộc, cũng là vì chính tương lai của con cháu chúng ta. Đây không chỉ là mong muốn, mà là trách nhiệm của thế hệ chúng ta với thế hệ mai sau.

Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm bày tỏ mong muốn đồng bào Việt Nam tại Hoa Kỳ cùng chung tay hiện thực hóa khát vọng phát triển đất nước Việt Nam hùng cường, thịnh vượng bằng những việc làm cụ thể như mở rộng những mạng lưới trí thức Việt Nam toàn cầu; kết nối doanh nghiệp Việt Nam với doanh nghiệp kiều bào tại Hoa Kỳ; tạo thêm những chương trình trao đổi sinh viên, giáo sư và chuyên gia, tạo điều kiện để thế hệ trẻ người Việt tại Hoa Kỳ về Việt Nam thực tập, nghiên cứu và khởi nghiệp, xây dựng những dự án chung trong khoa học, công nghệ, giáo dục, y tế, văn hóa, đổi mới sáng tạo; tạo ra những cây cầu mới vun đắp quan hệ Việt Nam và Hoa Kỳ.

Mỗi người Việt Nam thành công tại Hoa Kỳ có thể góp phần làm cho hình ảnh Việt Nam được biết đến nhiều hơn. Mỗi doanh nhân có thể mở thêm một cánh cửa hợp tác. Mỗi nhà khoa học có thể xây dựng thêm một cây cầu tri thức. Mỗi sinh viên có thể tạo thêm một kết nối giữa hai đất nước. Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm nhấn mạnh đất nước luôn hoan nghênh và trân trọng mọi đóng góp, kể cả trực tiếp hay từ xa của bà con. Cùng chung tay, góp sức xây dựng quê hương chính là tinh thần của "tình dân tộc, nghĩa đồng bào". Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm mong muốn đồng bào Việt Nam ở Hoa Kỳ gìn giữ tiếng Việt, truyền lại những giá trị văn hóa, phong tục và truyền thống tốt đẹp của dân tộc cho thế hệ trẻ kiều bào bởi đây chính là sợi dây bền chặt kết nối mỗi người Việt Nam với quê hương, cội nguồn. Bên cạnh đó, đồng bào Việt Nam ở Hoa Kỳ cần phát huy vai trò là những "đại sứ văn hóa", mang bản sắc Việt Nam tới gần hơn nữa với người dân Mỹ và bạn bè quốc tế.

Nhân dịp này, Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm cùng với cộng đồng người Việt Nam tại Hoa Kỳ đã thưởng thức chương trình nghệ thuật "Việt Nam: Hành trình Tổ quốc qua điện ảnh và âm nhạc". Sự kiện văn hóa nghệ thuật đặc biệt được tổ chức theo hình thức kết hợp điện ảnh và âm nhạc nhằm tái hiện hành trình từ đấu tranh giành độc lập, thống nhất đất nước đến đổi mới, hội nhập và phát triển.

●Trong khuôn khổ chuyến công tác tham dự Phiên thảo luận chung cấp cao Đại hội đồng Liên Hợp Quốc khóa 81 và thực hiện các hoạt động song phương tại Hoa Kỳ, trước đó vào chiều 21.9 (theo giờ địa phương), tại thành phố New York, Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm đã tiếp lãnh đạo một số tập đoàn Hoa Kỳ.

P.V (tổng hợp)

Điểm tựa bình yên nơi đại ngàn Cao Muôn

Bài, ảnh: NHƯ ĐỒNG

Giữa đại ngàn Cao Muôn, xã Ba Vinh (Quảng Ngãi) vốn bình dị với những nếp nhà, cánh đồng xanh và đời sống yên bình của đồng bào Hrê. Tiếng chiêng, điệu dân ca được trao truyền trở thành sợi dây gắn kết cộng đồng, góp phần giữ gìn bản sắc và vun đắp bình yên từ cơ sở.

Trong ngôi nhà sàn truyền thống, ông Phạm Văn Đúi (58 tuổi), người có uy tín trong đồng bào dân tộc thiểu số ở xã Ba Vinh, nhẹ nhàng nâng bộ chiêng ba mà ông đã gìn giữ qua nhiều năm tháng. Với ông, đó không đơn thuần là một bộ nhạc cụ. Những dịp lễ hội hoặc thỉnh thoảng trong năm, ông lại mang ra vệ sinh, lau chùi cẩn thận. Mỗi lần chạm vào chiếc chiêng, ông như chạm vào một phần ký ức của cộng đồng, nơi âm thanh quen thuộc đã theo bao thế hệ người Hrê qua những mùa lễ hội…

Tiếng chiêng nối những thế hệ

Sinh ra và lớn lên trong không gian âm vang của cồng chiêng và nhạc cụ tre nứa, từ năm 18 tuổi, ông Đúi đã theo cha vào rừng tìm tre, nứa làm nhạc cụ. Những vật liệu mộc mạc của núi rừng, qua đôi bàn tay khéo léo, trở thành những nhạc cụ mang âm thanh riêng của người Hrê. Không chỉ gìn giữ, ông Đúi còn am hiểu và chơi thành thạo nhiều loại nhạc cụ truyền thống. Ông tự tay chế tác các nhạc cụ từ tre, nứa như chinh Kala, đàn B'rooc, sáo Ta lía.

Ngôi nhà của ông dần trở thành địa chỉ quen thuộc của bà con trong thôn, nhất là những người trẻ. Người đến học đánh chiêng, người tìm hiểu cách làm nhạc cụ, người muốn nghe kể về những phong tục, tập quán. Không có lớp học với bảng đen, phấn trắng. Người biết chỉ cho người chưa biết, người lớn truyền lại cho người trẻ. Những âm thanh, kỹ năng và câu chuyện văn hóa cứ thế được trao truyền một cách tự nhiên. "Tìm được người gắn bó với âm nhạc và bản sắc văn hóa của dân tộc, mình quý lắm. Chỉ cần còn có người yêu thích, mình sẽ tiếp tục truyền dạy. Quan trọng nhất vẫn là làm thế nào để người Hrê mình không quên vốn bản sắc đã được cha ông để lại", ông Đúi chia sẻ.

Ở thôn Nước Y, ông Phạm Ngọc Dương (75 tuổi), cũng dành phần lớn cuộc đời gắn bó với tiếng chiêng ba. Nhớ lại những ngày đầu học chiêng, ông Dương cho biết ngày trước, nhà nào mua được bộ chiêng là bà con, thanh niên trong xóm lại rủ nhau đến xem, nghe rồi học. Chiêng quý và đắt, nhưng vì yêu nét văn hóa của dân tộc, nhiều gia đình vẫn cố gắng dành dụm để sở hữu một bộ. Chuyện học chiêng khi ấy cũng giản dị như chính cuộc sống của người làng. "Không có sách vở hay nốt nhạc nào vẽ ra cả. Cứ lứa thanh niên trong làng tụ họp lại, người đánh giỏi chỉ cho người đánh dở, rồi nghe cái tiếng âm thanh nó kêu hay mà cảm nhận, tự học dần thành quen", ông Dương kể.

Dù tuổi đã cao ông vẫn trăn trở chuyện truyền dạy cho thế hệ trẻ. Tại thôn Nước Y, những buổi sinh hoạt, đánh chiêng vẫn được duy trì để tiếng chiêng không chỉ nằm trong ký ức của người già mà tiếp tục hiện diện trong đời sống hôm nay.

Gần dân từ những điều bình dị

Là người thường xuyên đến học chiêng tại nhà ông Đúi, anh Phạm Văn Un, Tổ trưởng Tổ bảo vệ an ninh, trật tự thôn Làng Tương cho biết, việc học chiêng cũng giúp anh hiểu thêm về văn hóa của cộng đồng mình. "Tôi thường xuyên đến nhà ông Đúi học đánh chiêng, đến nay tôi đã chơi thành thạo một số điệu chiêng. Không chỉ đánh chiêng, tôi còn tìm hiểu thêm về văn hóa truyền thống của đồng bào Hrê, từ đó tích cực tuyên truyền để bà con cùng chung tay bảo tồn và phát huy bản sắc văn hóa tốt đẹp của dân tộc mình", anh Un nói.

Ông Phạm Văn Đúi hướng dẫn cán bộ công an cách đánh chiêng và tìm hiểu văn hóa truyền thống Hrê

Cán bộ Công an xã Ba Vinh tìm hiểu phong tục, tập quán và văn hóa truyền thống để gần dân hơn

Từ những người trực tiếp gìn giữ văn hóa như ông Đúi, ông Dương, việc trao truyền các giá trị truyền thống đang được nối dài đến thế hệ trẻ. Cũng từ đó, những cán bộ làm công tác cơ sở có thêm cơ hội hiểu về phong tục, tập quán và đời sống của bà con. Đại úy Phạm Văn Nãy, Phó Trưởng Công an xã Ba Vinh cho biết, bên cạnh nhiệm vụ bảo đảm an ninh, trật tự, cán bộ, chiến sĩ Công an xã thường xuyên phối hợp với già làng, người có uy tín và các nghệ nhân trên địa bàn gặp gỡ, thăm hỏi, nắm tình hình đời sống Nhân dân. Những cuộc gặp đôi khi bắt đầu từ một bộ chiêng, một nhạc cụ tre nứa hay một câu chuyện về phong tục lâu đời. Cán bộ Công an cùng bà con trò chuyện, lắng nghe những chia sẻ về cuộc sống, những đổi thay của thôn làng. Qua đó, việc tuyên truyền, vận động người dân được gắn với những câu chuyện và sinh hoạt quen thuộc của cộng đồng.

> *"Xã Ba Vinh hiện có hơn 95% dân số là đồng bào Hrê. Đây là vùng đất lưu giữ nhiều giá trị văn hóa đặc sắc như chiêng ba, chiêng năm, các làn điệu Ta Lêu, Ka Chôi cùng nhiều phong tục, lễ hội truyền thống. Đó cũng là điểm tựa để phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc được triển khai từ cơ sở. Bởi sự bình yên không chỉ được tạo nên từ những biện pháp bảo đảm an ninh, trật tự, mà còn bắt đầu từ niềm tin, sự đồng thuận và tinh thần đoàn kết trong mỗi cộng đồng dân cư."*

Đặc biệt, vai trò của già làng, người có uy tín và nghệ nhân được chú trọng. Đây là những người hiểu phong tục, tập quán, có tiếng nói trong cộng đồng và có thể vận động bà con bằng chính sự gương mẫu, uy tín của mình. Ở Ba Vinh, những người như ông Đúi, ông Dương không chỉ giữ tiếng chiêng, giữ nhạc cụ mà còn góp phần kết nối các thế hệ. Người trẻ tìm đến học, người lớn tuổi truyền dạy, cán bộ Công an tìm hiểu và đồng hành. Từ những việc làm giản dị ấy, sự gắn bó giữa quân dân từng bước được tăng cường. Thiếu úy Phạm Văn Ôi, cán bộ Công an xã Ba Vinh cùng đồng đội cũng thường xuyên tìm hiểu phong tục, tập quán, lắng nghe những câu chuyện của già làng, nghệ nhân và người dân.

Với cán bộ làm công tác cơ sở, hiểu văn hóa bản địa không chỉ là biết thêm một điệu chiêng hay một phong tục. Đó còn là cách hiểu hơn về đời sống và những giá trị mà người dân coi trọng, từ đó có cách tuyên truyền, vận động phù hợp.■

Đề xuất cấm toàn diện thuốc lá điện tử, thuốc lá nung nóng

Tại Phiên họp thứ 6 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội ngày 21.6, Thứ trưởng Thường trực Bộ Y tế Vũ Mạnh Hà trình bày về dự thảo Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Phòng, chống tác hại của thuốc lá; trong đó, có bổ sung nhiều hành vi bị nghiêm cấm. Theo đó, dự thảo Luật sửa đổi bổ sung quy định cấm sản xuất, kinh doanh, tàng trữ, vận chuyển, xuất khẩu, nhập khẩu, quá cảnh, tạm nhập tái xuất, chuyển khẩu, chứa chấp và sử dụng thuốc lá điện tử, thuốc lá nung nóng và các loại thuốc lá khác.

Dự thảo Luật cũng đề xuất cấm sản xuất, mua bán, xuất khẩu, nhập khẩu thiết bị điện tử, cụm linh kiện, linh kiện rời và dung dịch dùng để lắp ráp, sản xuất thuốc lá điện tử, thuốc lá nung nóng, thuốc lá khác; cấm trưng bày sản phẩm thuốc lá. Để tạo cơ sở pháp lý cho các quy định mới, dự thảo Luật đã bổ sung các khái niệm về thuốc lá điện tử, thuốc lá nung nóng, thiết bị điện tử, thuốc lá đặc chế, thuốc lá khác, trưng bày thuốc lá và tiếp thị thuốc lá trực tiếp tới người tiêu dùng. Theo Thứ trưởng Vũ Mạnh Hà, dự thảo Luật sửa đổi nguyên tắc phòng, chống tác hại của thuốc lá theo hướng bảo vệ các nhóm dễ bị tổn thương; làm rõ trách nhiệm của Bộ Y tế là cơ quan đầu mối quản lý nhà nước về phòng, chống tác hại của thuốc lá; bổ sung các hành vi bị cấm liên quan đến thuốc lá điện tử, thuốc lá nung nóng, linh kiện và nguyên liệu dùng để sản xuất các sản phẩm này. Đồng thời, sửa đổi quy định về cai nghiện thuốc lá theo hướng bãi bỏ điều kiện kinh doanh trong lĩnh vực này, thực hiện theo Nghị quyết số 66/2018 của Chính phủ và Luật Đầu tư sửa đổi năm 2026.

Dự thảo cũng sửa đổi quy định về quản lý kinh doanh thuốc lá để phù hợp với danh mục ngành, nghề đầu tư kinh doanh có điều kiện; cập nhật quy định về địa điểm cấm hút thuốc lá hoàn toàn tại các cơ sở giáo dục. Đồng thời, quy định thủ tục liên quan đến hợp đồng chuyển nhượng quyền sở hữu công nghiệp, hợp đồng chuyển quyền sở hữu đối tượng sở hữu công nghiệp sử dụng cho một số sản phẩm thuốc lá chỉ được thực hiện tại doanh nghiệp đã có giấy phép sản xuất thuốc lá sau khi được Bộ Công thương đồng ý bằng văn bản…

B.N

MỒ MẢ TỰ PHÁT, PHÂN TÁN, XEN KẸT TRONG KHU DÂN CƯ VÀ ĐẤT SẢN XUẤT Ở TP HUẾ:

Thách thức lớn cho quy hoạch và chỉnh trang đô thị

● **Bài, ảnh: SƠN THÙY**

Huế là địa phương có diện tích đất nghĩa trang khá lớn nhưng lại đang đối mặt với nhiều nguy cơ, bất cập khi phần lớn các khu nghĩa địa còn mang tính tự phát, phân tán, xen kẹt trong khu dân cư và đất sản xuất. Thực trạng này gây khó khăn cho việc giải phóng mặt bằng khi triển khai các dự án hạ tầng và phát triển đô thị.

Nhắc đến Huế là du khách nhớ đến "sông Hương núi Ngự". Sông Hương đã được quy hoạch và chỉnh trang cảnh quan tạo điểm nhấn cho vùng lõi đô thị Huế nhưng danh thắng núi Ngự vẫn còn đang bị "bủa vây" bởi cả trăm nghìn ngôi mộ.

Rất nhiều mồ mả xung quanh tượng đài Quang Trung cần sớm được di dời để chỉnh trang cảnh quan

Núi Ngự Bình bị… "kẹt"

Hơn năm năm trước, TP Huế đã có chủ trương di dời mồ mả ở khu vực núi Ngự Bình và vùng lân cận để chỉnh trang cảnh quan, tạo không gian văn hóa cộng động phục vụ người dân địa phương và du khách (*Văn Hóa* đã có bài phản ánh *Kỳ vọng dự án xây dựng Công viên văn hóa Ngự Bình*", số báo ra ngày 3.3.2021). Tuy nhiên đến nay, hơn trăm nghìn ngôi mộ ở khu vực này vẫn "kẹt" lại. Việc di dời càng trở nên khó khả thi khi quỹ đất tại các nghĩa trang tập trung ngày càng hạn hẹp; ngoài ra, rất nhiều ngôi mộ tồn tại lâu năm nên công tác kiểm kê, xác định thân nhân để đền bù và di dời cũng phức tạp.

Bà Hoàng Thị Như Thanh, Chủ tịch UBND phường An Cựu, thông tin: Nhiều năm qua, các nghĩa trang trên địa bàn phường đều đã cấm chôn cất. Sau khi thực hiện mô hình chính quyền địa phương 2 cấp, phường tiếp tục tuyên truyền, thông báo rộng rãi và cắm biển thông báo cấm. Tuy nhiên, vẫn có trường hợp lén chôn cất vào sáng sớm; có nhiều trường hợp phường phát hiện sớm nên ngăn chặn được và hướng dẫn người dân tìm nơi an táng phù hợp. Chủ tịch UBND phường An Cựu cho biết: Khu vực nghĩa trang ở núi Ngự Bình, phường đã đề xuất với UBND TP Huế tạo điều kiện và nguồn lực để chỉnh trang. Nếu thành phố chưa hỗ trợ được thì trong nguồn lực cho phép, phường muốn làm một vành đai quanh núi Ngự Bình để người dân có thể dạo bộ lên núi; đồng thời góp phần bảo vệ cảnh quan rừng thông và đảm bảo cho công tác phòng cháy rừng.

Phường An Cựu cắm biển cấm chôn cất, xây dựng lăng mộ ở khu vực núi Ngự Bình

"Ngoài ra, khu vực tượng đài Quang Trung (trên trục đường Ngự Bình), chúng tôi mong muốn hình thành không gian lớn hơn như một quảng trường, là điểm đến văn hóa cộng đồng cho người dân và du khách, hướng đến xây dựng phường An Cựu văn minh, thân thiện, nói không với tệ nạn ma túy. Thành phố đã có chủ trương di dời mồ mả ở xung quanh tượng đài Quang Trung và đang giao Ban Quản lý dự án Đầu tư xây dựng khu vực 1 khảo sát thực hiện", bà Thanh cho biết. Từ sau khi thực hiện chính quyền địa phương 2 cấp, phường An Cựu là địa phương có diện tích đất nghĩa địa, nghĩa trang lớn của TP Huế. Hiện phường An Cựu cũng tính toán, xây dựng đề án di dời các ngôi mộ đang nằm xen kẹt trong khu vực đô thị đến các nghĩa trang tập trung để tạo quỹ đất và thực hiện các dự án hạ tầng, phục vụ phát triển đô thị. Ông Nguyễn Trần Nhật Tuấn, Giám đốc Ban Quản lý dự án Đầu tư xây dựng khu vực 1 cho biết, UBND TP Huế đã yêu cầu Ban, các cơ quan liên quan cùng các phường rà soát thực trạng diện tích các khu vực nghĩa địa, nghĩa trang trên địa bàn để có định hướng xây dựng đề án di dời, chỉnh trang phù hợp với quy hoạch và phát triển đô thị.

Trong đó, số lượng mồ mả ở khu vực núi Ngự Bình, xung quanh tượng đài Quang Trung và các khu nghĩa địa xen kẽ trong khu dân cư ở vùng nội thị là rất lớn. Sau khi hoàn thành khảo sát, cơ quan chức năng sẽ lên kế hoạch xây dựng dự án và cân nhắc ưu tiên thực hiện tại khu vực xung quanh tượng đài Quang Trung, núi Ngự Bình.

Quy hoạch nghĩa trang tập trung gặp khó

Trên địa bàn toàn TP Huế hiện có hơn 9.500ha đất nghĩa trang, nhưng phần lớn là các nghĩa địa hình thành từ lâu đời, chưa được quản lý, quy hoạch đồng bộ. Quy hoạch tổng thể hệ thống nghĩa trang tỉnh Thừa Thiên Huế (cũ) được phê duyệt từ năm 2008 đến nay đã không còn hiệu lực.

Trả lời *Văn Hóa* về vấn đề này, đại diện Sở Xây dựng TP Huế, cho biết: Hiện nay thành phố đang triển khai quy hoạch nghĩa trang theo định hướng của Quy hoạch chung đô thị Thừa Thiên Huế đến năm 2045, tầm nhìn đến năm 2065 được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt. Theo quy hoạch, hệ thống nghĩa trang được phát triển theo hướng tập trung, đồng bộ hạ tầng kỹ thuật; từng bước di dời các nghĩa địa nhỏ lẻ, xen kẹt trong khu dân cư vào các khu nghĩa trang tập trung; đồng thời khuyến khích các hình thức mai táng văn minh, hiện đại như hỏa táng và cát táng. Theo đó, nhu cầu đất nghĩa trang tập trung mới trên toàn TP Huế khoảng 90ha vào năm 2030 và 111ha vào năm 2045.

TP Huế có quỹ đất nghĩa trang tương đối lớn do đặc thù lịch sử, văn hóa và tập quán mai táng của địa phương. Tuy nhiên, thách thức lớn hiện nay không chỉ nằm ở tổng diện tích mà còn ở sự phân bố và khả năng tổ chức, quản lý quỹ đất này. Phần lớn nghĩa địa trên địa bàn là các nghĩa địa được hình thành tự phát qua nhiều thời kỳ, phân tán và xen kẹt trong khu dân cư hoặc đất sản xuất nông nghiệp. Trong khi đó, tỷ lệ người dân lựa chọn hỏa táng vẫn còn thấp, nên áp lực sử dụng đất cho mai táng truyền thống vẫn còn lớn. Sở Xây dựng thông tin, quá trình triển khai quy hoạch còn gặp nhiều khó khăn do số liệu thống kê chưa đầy đủ, chênh lệch giữa các địa phương và nhiều nghĩa địa nhỏ lẻ chưa được kiểm đếm. Ngoài ra, nhu cầu di dời mồ mả lớn để phục vụ các quy hoạch, dự án trọng điểm; riêng phường Hương An có hơn 100ha đất nghĩa địa thuộc diện phải di dời. Trong khi đó, quỹ đất tại một số nghĩa trang tập trung gần cạn kiệt, nhiều khu quy hoạch mới chưa hoàn thiện hạ tầng để tiếp nhận mồ mả. Đặc biệt, tập quán xây dựng lăng mộ quy mô lớn cũng làm tăng nhu cầu đất và chi phí bồi thường, giải phóng mặt bằng khi di dời.

> *"TP Huế không thiếu đất nghĩa trang theo nghĩa tổng diện tích, mà thách thức lớn nhất là chuyển từ hệ thống nghĩa địa phân tán, tự phát sang hệ thống nghĩa trang tập trung, hiện đại và bền vững. Chính sách hỗ trợ hỏa táng sẽ là một trong những giải pháp quan trọng giúp thành phố thực hiện mục tiêu đó."*
>
> **(Đại diện Sở Xây dựng TP Huế)**

Cùng với đầu tư hạ tầng, việc chuẩn hóa diện tích, quy mô và kiến trúc mộ, hạn chế xây dựng lăng mộ lớn thì công tác vận động người dân thực hiên nếp sống văn minh trong việc tang cũng là giải pháp quan trọng nhằm sử dụng tiết kiệm quỹ đất. Vừa qua, TP Huế đã thông qua chính sách hỗ trợ 100% chi phí hỏa táng, các địa phương cũng tổ chức hoạt động tuyên truyền nếp sống văn minh việc tang, trong đó có vận động người dân thực hiện hỏa táng.

"TP Huế không thiếu đất nghĩa trang theo nghĩa tổng diện tích, mà thách thức lớn nhất là chuyển từ hệ thống nghĩa địa phân tán, tự phát sang hệ thống nghĩa trang tập trung, hiện đại và bền vững. Chính sách hỗ trợ hỏa táng sẽ là một trong những giải pháp quan trọng giúp thành phố thực hiện mục tiêu đó", đại diện Sở Xây dựng nhấn mạnh. ■

BẢNG XẾP HẠNG "KHÁCH SẠN TIÊU BIỂU KHÔNG THUỐC LÁ":

Giá trị cho du lịch, lợi ích cho cộng đồng

● **Bài, ảnh: XUÂN TRƯỜNG**

Ngày 22.9, tại Hà Nội, Báo *Văn Hóa* (Bộ VHTTDL) phối hợp với Quỹ Phòng bệnh (Bộ Y tế) và các cơ quan, đơn vị liên quan tổ chức Lễ phát động Bảng xếp hạng "Khách sạn tiêu biểu không thuốc lá" lần thứ II năm 2026, với chủ đề "Khách sạn xanh - không thuốc lá".

Danh hiệu chỉ có ý nghĩa khi phản ánh đúng những cơ sở thực hiện tốt

Tổng Biên tập Báo *Văn Hóa* Nguyễn Anh Vũ, Trưởng ban Tổ chức phát động Chương trình Bảng xếp hạng "Khách sạn tiêu biểu không thuốc lá" lần thứ II năm 2026

Phát biểu tại Lễ phát động, Tổng Biên tập Báo *Văn Hóa*, Nguyễn Anh Vũ, Trưởng ban Tổ chức cho biết, chương trình được triển khai nhằm góp phần thực hiện các quy định của pháp luật về phòng, chống tác hại của thuốc lá trong lĩnh vực du lịch, đồng thời thúc đẩy việc xây dựng môi trường lưu trú văn minh, an toàn và thân thiện với sức khỏe cộng đồng.

Đối với ngành Du lịch, môi trường lưu trú có vai trò trực tiếp đối với chất lượng trải nghiệm của du khách. Một khách sạn thực hiện nghiêm các quy định về phòng, chống tác hại của thuốc lá sẽ tạo ra không gian dịch vụ phù hợp với nhu cầu ngày càng cao về sức khỏe, sự an toàn và chất lượng sống. Đây cũng là một yếu tố góp phần hình thành hình ảnh chuyên nghiệp, văn minh của cơ sở lưu trú và điểm đến Việt Nam.

Tổng Biên tập Báo *Văn Hóa* Nguyễn Anh Vũ, Trưởng ban Tổ chức tặng hoa Ban Giám khảo chương trình

"Mục tiêu của chương trình năm nay tập trung vào việc lựa chọn những cơ sở thực hiện nghiêm các quy định về phòng, chống tác hại của thuốc lá, có giải pháp cụ thể trong tổ chức vận hành và duy trì được môi trường không thuốc lá trong thực tế hoạt động. Qua đó, những mô hình phù hợp được giới thiệu, chia sẻ để nhiều cơ sở lưu trú khác tham khảo và áp dụng", Trưởng ban Tổ chức chia sẻ.

Cũng theo ông Nguyễn Anh Vũ, một trong những yêu cầu quan trọng của chương trình năm 2026 là bảo đảm tính minh bạch, công bằng và có thể kiểm chứng trong quá trình đánh giá. Các khách sạn tham gia sẽ thực hiện tự đánh giá, cung cấp hồ sơ, tài liệu và các bằng chứng liên quan. Ban Tổ chức và Ban Giám khảo căn cứ vào các tiêu chí đã được xây dựng để xem xét, đánh giá. Đồng thời, có thể tiến hành kiểm tra, xác minh trong quá trình thực hiện cũng như sau khi kết quả được công bố. Trường hợp phát hiện thông tin không chính xác hoặc cơ sở không duy trì đúng các yêu cầu đã cam kết, kết quả có thể được xem xét lại, kể cả việc hủy kết quả hoặc thu hồi danh hiệu.

"Uy tín của Bảng xếp hạng phụ thuộc trước hết vào chất lượng của quá trình đánh giá. Danh hiệu chỉ có ý nghĩa khi phản ánh đúng những cơ sở thực hiện tốt, được lựa chọn trên những tiêu chí rõ ràng và một quy trình nghiêm túc. Ban Tổ chức đề nghị các thành viên Ban Giám khảo phát huy tinh thần trách nhiệm, khách quan; các khách sạn tham gia cung cấp thông tin đầy đủ, trung thực và phối hợp nghiêm túc trong quá trình đánh giá", ông Nguyễn Anh Vũ nhấn mạnh.

Theo Trưởng ban Tổ chức Chương trình, một nội dung được Báo *Văn Hóa* và các đơn vị phối hợp đặc biệt quan tâm trong năm nay là việc theo dõi sau khi công nhận. Các khách sạn được xếp hạng cần tiếp tục duy trì môi trường không thuốc lá trong thời gian ít nhất một năm và thực hiện đầy đủ những tiêu chí đã cam kết.

"Đầu tháng 8.2026, Ban Tổ chức đã tổ chức đoàn kiểm tra tại 10 khách sạn ở TP.HCM từng được công nhận trong lần thứ nhất năm 2025. Kết quả kiểm tra cho thấy các khách sạn được kiểm tra vẫn duy trì các tiêu chí và môi trường không thuốc lá. Đây là cơ sở thực tế để chương trình tiếp tục chú trọng hơn đến việc giám sát sau công nhận, qua đó bảo đảm giá trị của danh hiệu gắn với quá trình thực hiện lâu dài", ông Nguyễn Anh Vũ thông tin.

Vừa bảo vệ cộng đồng, vừa nâng cao chất lượng

Phát biểu tại Lễ phát động, ông Trần Thanh Tùng, Phó Giám đốc Quỹ Phòng bệnh (Bộ Y tế) cho biết, sử dụng thuốc lá đã và đang gây ra gánh nặng lớn về bệnh tật và tử vong sớm tại Việt Nam. Ước tính, mỗi năm thuốc lá gây ra hơn 100.000 ca tử vong. Đồng thời, thiệt hại kinh tế do sử dụng thuốc lá ước tính khoảng 108.000 tỷ đồng mỗi năm.

Theo ông Trần Thanh Tùng, nhờ triển khai đồng bộ các giải pháp, tỷ lệ phơi nhiễm với khói thuốc thụ động tại khách sạn năm 2024 giảm 14,6% so với năm 2020. Mặc dù có những kết quả tích cực, tuy nhiên, khách sạn, nhà hàng vẫn là những địa điểm có tỷ lệ phơi nhiễm với khói thuốc lá cao hơn so với các địa điểm cấm hút thuốc lá khác.

Trong bối cảnh đó, việc xây dựng môi trường du lịch không khói thuốc có ý nghĩa thiết thực trong bảo vệ sức khỏe của người dân, người lao động và du khách, đồng thời góp phần xây dựng không gian nghỉ ngơi trong lành, nâng cao chất lượng môi trường làm việc và thể hiện trách nhiệm của cơ sở kinh doanh đối với sức khỏe cộng đồng.

Phó Giám đốc Quỹ Phòng bệnh, Bộ Y tế cho biết, năm 2025 Chương trình Bảng xếp hạng "Khách sạn tiêu biểu không thuốc lá" lần thứ I được triển khai lần đầu tiên trên phạm vi toàn quốc. Chương trình không chỉ ghi nhận những khách sạn thực hiện tốt môi trường không thuốc lá, mà còn tạo động lực để các cơ sở lưu trú chủ động duy trì, nâng cao chất lượng thực hiện, chia sẻ những cách làm hiệu quả và lan tỏa các mô hình phù hợp trong ngành Du lịch.

Kết quả của năm đầu tiên cho thấy sự quan tâm, hưởng ứng của các cơ sở lưu trú đối với việc xây dựng môi trường không khói thuốc. Nhiều khách sạn đã chủ động xây dựng và duy trì các quy định không hút thuốc; bố trí biển báo tại các vị trí phù hợp; tuyên truyền, hướng dẫn khách lưu trú; đồng thời tăng cường trách nhiệm của đội ngũ nhân viên trong việc nhắc nhở và duy trì môi trường không khói thuốc.

Đây không chỉ là kết quả của một chương trình tôn vinh, mà còn là những thực hành cụ thể góp phần hình thành môi trường lưu trú an toàn, văn minh, bảo vệ sức khỏe của nhân viên, du khách và cộng đồng. Từ những kết quả bước đầu đó, việc tiếp tục triển khai Chương trình Bảng xếp hạng "Khách sạn tiêu biểu không thuốc lá" lần thứ II năm 2026 có ý nghĩa quan trọng.

Chương trình sẽ tiếp tục khuyến khích các cơ sở lưu trú duy trì và nâng cao chất lượng thực hiện môi trường không thuốc lá; đồng thời lan tỏa những mô hình, cách làm hiệu quả để ngày càng có nhiều khách sạn chủ động tham gia. Đây là chiến lược mang lại lợi ích kép: Vừa bảo vệ cộng đồng, vừa nâng cao chất lượng dịch vụ du lịch quốc gia.

Đại diện cho các khách sạn đã được vinh danh trong Chương trình Bảng xếp hạng "Khách sạn tiêu biểu không thuốc lá" lần thứ I - năm 2025, ông Phạm Minh Quân, Trưởng phòng Marketing và Truyền thông kiêm nhiệm khách sạn Novotel Hanoi Thai Ha chia sẻ, việc được tham gia và vinh danh ngay trong mùa đầu tiên của một chương trình có quy mô toàn quốc dành riêng cho lĩnh vực khách sạn là một niềm tự hào rất đặc biệt.

"Năm 2025, khi chương trình lần đầu tiên được phát động, đây không chỉ là một bảng xếp hạng hay một chứng nhận dành cho các cơ sở lưu trú. Theo tôi, ý nghĩa lớn hơn của chương trình chính là việc đặt ra một câu hỏi rất quan trọng cho ngành khách sạn: Chúng ta muốn tạo ra một môi trường dịch vụ lưu trú như thế nào cho khách hàng, cho người lao động, cho cộng đồng và ngành Hospitality trong mắt du khách quốc tế? Và câu trả lời ngày càng rõ ràng hơn: Đó phải là một môi trường an toàn, văn minh, trong lành và có trách nhiệm với sức khỏe cộng đồng", ông Phạm Minh Quân bày tỏ.

Theo đại diện Novotel Hanoi Thai Ha, trong ngành Du lịch ngày nay, "bền vững" không còn chỉ được hiểu là tiết kiệm năng lượng, giảm rác thải hay sử dụng các nguồn tài nguyên hiệu quả. Bền vững còn là tạo ra một môi trường tốt hơn cho con người. Một khách sạn không thuốc lá chính là một phần của hành trình phát triển du lịch có trách nhiệm.

Theo kế hoạch, Ban Tổ chức tiếp nhận hồ sơ đăng ký đến ngày 30.10.2026. Các bước đánh giá được triển khai theo kế hoạch của chương trình. Lễ trao giải dự kiến tổ chức trong tháng 12.2026.

Bảng xếp hạng "Khách sạn tiêu biểu không thuốc lá" lần thứ II năm 2026 kỳ vọng thu hút nhiều khách sạn trên toàn quốc tham gia, tiếp tục tạo ra một cơ sở đánh giá rõ ràng đối với việc thực hiện môi trường không thuốc lá trong các cơ sở lưu trú. Qua đó, góp phần nâng cao chất lượng dịch vụ, xây dựng môi trường du lịch an toàn, văn minh và phù hợp với yêu cầu ngày càng cao của du khách. ■

Thế hệ trẻ dấn thân vì đất nước

● THANH MAI

Từ những vùng đất chịu tổn thương bởi thiên tai đến các diễn đàn kết nối tiếng nói thanh niên, thế hệ trẻ đang tìm cho mình những cách riêng để góp sức dựng xây đất nước. Có người dấn thân vào bảo tồn thiên nhiên, tìm kiếm giải pháp giúp cộng đồng thích ứng với biến đổi khí hậu; có người bền bỉ kết nối, trao cơ hội để những sáng kiến của thanh niên được hiện thực hóa. Những hành động ấy cho thấy cống hiến bắt đầu từ nhiệt huyết, nhưng để tạo giá trị lâu dài cần tri thức, trách nhiệm và sự bền bỉ.

Tại Hội nghị lần thứ 17 các bên tham gia Công ước Liên Hợp Quốc về chống sa mạc hóa (UNCCD COP17) tại Mông Cổ, anh Nguyễn Ngọc An (ngoài cùng bên phải) có thêm nhận thức về vai trò và trách nhiệm của thanh niên trước những thách thức môi trường, khí hậu toàn cầu

Bền bỉ sẽ tạo nên sự thay đổi

Giá trị của tuổi trẻ được bồi đắp từ những điều mỗi người dám bắt tay thực hiện, nhất là khi hành động ấy hướng về cộng đồng và tương lai đất nước. Trong bối cảnh biến đổi khí hậu ngày càng tác động sâu rộng đến đời sống, sinh kế và tương lai đất nước, tinh thần dấn thân của thanh niên càng cần được thể hiện bằng những lựa chọn cụ thể, sự kiên trì và trách nhiệm. Với anh Nguyễn Ngọc An (29 tuổi, Hà Nội), nhận thức ấy được củng cố sau chuyến tham dự Hội nghị lần thứ 17 các bên tham gia Công ước Liên hợp quốc về chống sa mạc hóa (UNCCD COP17) tại Mông Cổ, với vai trò nhà đàm phán trẻ.

Theo anh An, thế hệ trẻ Việt Nam tuy chịu những tác động trực tiếp từ biến đổi khí hậu nhưng lại sở hữu sức sáng tạo, năng lượng dồi dào và khả năng thích ứng linh hoạt để tham gia giải quyết các thách thức chung. Vấn đề đặt ra là làm thế nào để nguồn lực ấy được trao cơ hội phát huy; để tinh thần cống hiến vượt ra khỏi nhận thức, trở thành những đóng góp thiết thực cho cộng đồng và đất nước.

Công tác trong lĩnh vực bảo tồn thiên nhiên, anh Nguyễn Ngọc An đồng thời tích cực tham gia các hoạt động cộng đồng. Hiện là Trưởng nhóm Các giải pháp dựa vào thiên nhiên (thuộc Nhóm Công tác thanh niên về Chính sách khí hậu), anh cùng các thành viên tập trung nâng cao nhận thức của người trẻ về bảo tồn đa dạng sinh học, phục hồi hệ sinh thái; thúc đẩy sự tham gia của thanh niên vào quá trình xây dựng chính sách về biến đổi khí hậu, bảo tồn và nông nghiệp.

Những trải nghiệm từ các hoạt động cứu trợ khẩn cấp sau thiên tai đã giúp anh nhận rõ hơn tổn thương mà biến đổi khí hậu gây ra đối với đời sống người dân. Đó là những ngôi làng ở Quảng Trị bị lũ quét và sạt lở cô lập nhiều tháng sau bão Molave; những gia đình miền núi phía Bắc phải sống trong căn nhà ngập sâu tới 1-2 tầng; hay tại Cà Mau, hạn hán và xâm nhập mặn khiến người dân, trong đó có cả trẻ em, phải chật vật tìm từng giọt nước sinh hoạt.

Từ những điều mắt thấy tai nghe ấy, anh An lựa chọn dấn thân sâu hơn vào các hoạt động vì cộng đồng. Với anh, hỗ trợ người dân sau thiên tai là việc làm cần thiết trong thời điểm cấp bách, nhưng trách nhiệm lâu dài của người trẻ là phải góp phần giải quyết tận gốc các nguyên nhân và thách thức. Điều đó đòi hỏi những dự án, sáng kiến và giải pháp phù hợp với điều kiện từng địa phương, giúp cộng đồng nâng cao năng lực thích ứng, chủ động bảo vệ nguồn nước, phục hồi hệ sinh thái và duy trì sinh kế bền vững.

Chia sẻ về trách nhiệm và khát vọng cống hiến của người trẻ, anh An cho rằng: "Mỗi người có một cách khác nhau để đóng góp. Có người làm môi trường, có người làm y tế, giáo dục, kinh doanh hay nghiên cứu. Làm tốt công việc của mình, xây dựng được cuộc sống ổn định và trở thành người có ích cho gia đình, cộng đồng đã là một dạng cống hiến. Còn nếu có thể làm thêm điều gì đó cho xã hội thì càng tốt. Với riêng tôi, đó là lý do tôi chọn hướng đi vừa phát triển bản thân, vừa tạo ra giá trị cho cộng đồng. Có thể kết quả chưa xuất hiện ngay, nhưng tôi tin những việc được thực hiện nghiêm túc, bền bỉ sẽ từng bước tạo nên sự thay đổi, đóng góp và quá trình xây dựng đất nước".

Từ tiếng nói thanh niên đến sáng kiến vì cộng đồng

Với Đoàn Thị Phương Hoa (22 tuổi, Hà Nội), cống hiến còn là kết nối những người cùng mối quan tâm, tạo điều kiện để tiếng nói của thanh niên được lắng nghe và những sáng kiến cộng đồng có cơ hội đi vào thực tế. Từ hoạt động kết nối tiếng nói về khí hậu đến đồng hành cùng các nhóm trẻ triển khai dự án, Phương Hoa đang lựa chọn cách đóng góp bằng việc mở rộng cơ hội hành động cho thế hệ mình.

Tham gia các hoạt động về môi trường, khí hậu từ năm 2023, hiện Phương Hoa đảm nhiệm vai trò Phó ban Hợp tác của YNet Việt Nam (Mạng lưới Thanh niên hành động vì khí hậu Việt Nam). Công việc của Hoa tập trung kết nối thanh niên trên cả nước, cùng trao đổi, tổng hợp những quan điểm về biến đổi khí hậu, chuyển dịch năng lượng, việc làm xanh và năng lực thích ứng. Những tiếng nói ấy được tập hợp thành Tuyên bố Thanh niên Việt Nam về Khí hậu (VYS), gửi tới các bên liên quan, góp phần đưa góc nhìn của người trẻ đến gần hơn với quá trình đóng góp vào chính sách và triển khai hành động.

Năm nay, Hoa cùng YNet Việt Nam và UNICEF Việt Nam phối hợp điều phối Sáng kiến Thúc đẩy Thanh niên (YAI), hỗ trợ nguồn lực và chuyên môn cho 10 nhóm thanh niên, trong đó có 5 dự án hành động vì khí hậu. Với Hoa, giá trị của hoạt động này nằm ở việc đồng hành cùng các nhóm trẻ, giúp những ý tưởng xuất phát từ thực tiễn có thêm điều kiện phát triển và tạo tác động trong cộng đồng. Mỗi địa phương có những vấn đề riêng, vì vậy thanh niên cần được trao cơ hội tìm hiểu, đề xuất giải pháp và trực tiếp tham gia giải quyết những vấn đề đang đặt ra.

Phương Hoa chia sẻ: "Cống hiến chẳng nên trở thành áp lực buộc người trẻ phải làm những điều lớn lao. Sống có ích có thể bắt đầu từ việc làm tốt công việc của mình, có trách nhiệm với cộng đồng, chia sẻ kiến thức và sẵn sàng giúp đỡ người khác. Đóng góp cho đất nước còn bắt đầu từ tinh thần chủ động học hỏi, hiểu những vấn đề xung quanh, nhận diện nhu cầu cộng đồng và phát huy năng lực bản thân. Một hành động nhỏ, khi được thực hiện nghiêm túc, bền bỉ và có trách nhiệm, vẫn có thể tạo ra những thay đổi tích cực cho đất nước".

Với Hoa, mỗi người trẻ đều có thể bắt đầu hành trình cống hiến từ năng lực, công việc và những vấn đề gần gũi trong cuộc sống. Khi một tiếng nói được lắng nghe, một ý tưởng được trao nguồn lực và một nhóm trẻ có thêm cơ hội hành động, sức trẻ sẽ được nhân lên thành giá trị cộng đồng. Cống hiến vì thế vừa là lựa chọn của mỗi cá nhân, vừa là quá trình bền bỉ kết nối, sẻ chia và cùng nhau tạo dựng tương lai đất nước. ■

Cà Mau khai thác giá trị văn hóa để nâng tầm du lịch

Theo Kế hoạch của UBND tỉnh Cà Mau về triển khai Chiến lược phát triển các ngành công nghiệp văn hóa Việt Nam đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045, du lịch văn hóa được lựa chọn là một trong những lĩnh vực có tiềm năng, lợi thế cần tập trung phát triển.

Đến năm 2030, Cà Mau phấn đấu trở thành một trong những điểm đến đặc sắc, có khả năng thu hút khách du lịch trong khu vực, trong nước và quốc tế. Ngành Du lịch được định hướng phát triển theo hướng chuyên nghiệp, có hệ thống cơ sở vật chất kỹ thuật tương đối đồng bộ, hiện đại; sản phẩm đa dạng, chất lượng cao, có thương hiệu và mang đậm bản sắc văn hóa truyền thống. Tỉnh Cà Mau đặt mục tiêu đón trên 11,5 triệu lượt khách, trong đó khoảng 155.000 lượt khách quốc tế do các cơ sở lưu trú phục vụ; tổng thu du lịch đạt khoảng 14.700 tỷ đồng vào năm 2030.

Để đạt được mục tiêu này, Cà Mau sẽ tăng cường khai thác các giá trị di sản văn hóa truyền thống, xây dựng cơ sở dữ liệu di sản và ứng dụng công nghệ số nhằm tạo dựng những không gian trải nghiệm đa dạng. Trên nền tảng tài nguyên văn hóa hiện có, tỉnh định hướng hình thành các tour, tuyến du lịch đặc trưng, đồng thời phát triển sản phẩm công nghiệp văn hóa tại các khu, điểm du lịch gắn với hoạt động vui chơi, giải trí phù hợp với bản sắc từng địa phương.

Công tác quảng bá, xúc tiến du lịch được thực hiện trên cơ sở khai thác hiệu quả tiềm năng, thế mạnh và giá trị đặc sắc của di sản văn hóa. Cà Mau cũng sẽ phối hợp với các cơ sở giáo dục tổ chức đào tạo, bồi dưỡng kiến thức văn hóa, kỹ năng hướng dẫn và thuyết trình về văn hóa bản địa, qua đó nâng cao chất lượng đội ngũ hướng dẫn viên trên địa bàn.

Với sự kết nối giữa di sản, nghệ thuật biểu diễn, điện ảnh và du lịch, Cà Mau hướng tới xây dựng thương hiệu điểm đến trong hệ thống du lịch quốc gia, đồng thời phát huy vai trò kết nối phát triển du lịch biển với khu vực Đồng bằng sông Cửu Long và các nước trong tiểu vùng Mê Kông.

MINH LÝ

LỄ HỘI VĂN HÓA THẾ GIỚI TẠI HÀ NỘI LẦN THỨ HAI:

Không gian đối thoại bằng đa sắc màu văn hóa

ĐÌNH TOÁN; ảnh: TR.HUẤN

So với lần tổ chức đầu tiên, Lễ hội Văn hóa thế giới tại Hà Nội lần thứ hai sẽ mở rộng không gian giao lưu, kết nối các nền văn hóa qua di sản, nghệ thuật, ẩm thực và sáng tạo... Từ đó, lan tỏa những giá trị chung và thắt chặt tình hữu nghị giữa Việt Nam với bạn bè quốc tế.

Tiếp nối thành công của Lễ hội lần thứ nhất năm 2025, Lễ hội Văn hóa thế giới tại Hà Nội lần thứ hai sẽ diễn ra từ ngày 1 - 4.10 tại Hoàng thành Thăng Long - Hà Nội. Thứ trưởng Bộ VHTTDL Tạ Quang Đông, Phó Trưởng ban Chỉ đạo, Trưởng ban Tổ chức Lễ hội nhấn mạnh, Hà Nội là thành phố có lịch sử nghìn năm, nơi nhiều lớp văn hóa đã gặp gỡ, giao thoa và được bồi đắp qua các thế hệ. Trong dòng chảy ấy, văn hóa không chỉ là những giá trị được lưu giữ, mà còn là phương thức để con người hiểu, tôn trọng nhau và cùng nhau xây dựng những kết nối bền vững.

Điểm nhấn văn hóa đối ngoại nổi bật

Với tinh thần đó, Lễ hội Văn hóa thế giới tại Hà Nội lần thứ hai với chủ đề "Hội tụ di sản - Kiến tạo tương lai" được tổ chức nhân dịp kỷ niệm 50 năm Việt Nam gia nhập UNESCO (1976 – 2026). Bên cạnh giới thiệu những sắc màu văn hóa của Việt Nam và nhiều quốc gia trên thế giới, lễ hội còn là không gian đối thoại bằng văn hóa, nơi mỗi quốc gia mang đến những giá trị riêng và cùng tìm thấy những điểm tương đồng trong sự đa dạng.

Theo Thứ trưởng Tạ Quang Đông, so với lần thứ nhất, lễ hội năm nay sẽ được mở rộng cả về quy mô và nội dung, với sự tham gia của 50 quốc gia, tổ chức quốc tế và doanh nghiệp, cùng nhiều hoạt động về văn hóa, nghệ thuật, âm nhạc, ẩm thực, điện ảnh, thời trang và công nghiệp sáng tạo. Trong đó, lễ hội có 45 không gian văn hóa, 35 gian ẩm thực, chương trình chiếu phim với 18 quốc gia đăng ký tham gia, không gian thời trang với 19 quốc gia gửi trang phục truyền thống, cùng sự góp mặt của 20 đoàn nghệ thuật quốc tế. Những con số ấy trước hết thể hiện sự quan tâm và hưởng ứng của bạn bè quốc tế. Nhưng quan trọng hơn, đó là sự đóng góp của mỗi quốc gia vào một bức tranh văn hóa chung.

Thứ trưởng tin tưởng, lễ hội sẽ tạo nên điểm nhấn văn hóa đối ngoại nổi bật trong năm 2026, thu hút sự quan tâm của công chúng, truyền thông trong nước và quốc tế. Lễ hội góp phần đưa Hà Nội, Thành phố sáng tạo của UNESCO trở thành điểm gặp gỡ của những sắc màu văn hóa thế giới, nơi những giá trị truyền thống được tôn vinh, những sáng tạo mới được lan tỏa và những nhịp cầu hữu nghị giữa Việt Nam với bạn bè quốc tế ngày càng bền chặt. Lễ hội góp phần xây dựng nền tảng giao lưu văn hóa quốc tế chính thức do Việt Nam chủ trì, tạo điều kiện để Việt Nam thể hiện vai trò chủ động trong hợp tác quốc tế về văn hóa. Đồng thời, thể hiện năng lực tạo dựng sân chơi văn hóa có quy mô quốc tế.

Mở rộng không gian kết nối, sáng tạo

Năm nay, lễ hội tiếp tục phát huy tinh thần giao lưu, kết nối và cùng sáng tạo thông qua văn hóa, đồng thời mở rộng về quy mô, đa dạng về nội dung và phong phú hơn về hình thức trải nghiệm. Các hoạt động được thiết kế nhằm tạo nên một không gian văn hóa đa sắc màu, nơi các quốc gia giới thiệu bản sắc, di sản và những giá trị văn hóa đặc trưng; mở ra những cơ hội hợp tác mới trong các lĩnh vực văn hóa, nghệ thuật, du lịch và công nghiệp sáng tạo.

Cục trưởng Cục Hợp tác quốc tế (Bộ VHTTDL) Nguyễn Phương Hòa, Phó Trưởng ban Thường trực Ban Tổ chức Lễ hội cho biết, một trong những điểm nhấn của sự kiện năm nay là khu vực "Lan tỏa sáng tạo từ di sản - Festival Games quốc tế", mang đến một không gian trải nghiệm mới, kết nối các giá trị lịch sử, văn hóa với công nghệ và công nghiệp sáng tạo. Bộ VHTTDL sẽ phối hợp với các doanh nghiệp Việt Nam giới thiệu, phát hành và vận hành các trò chơi điện tử lấy cảm hứng từ lịch sử, văn hóa Việt Nam, tạo cơ hội để công chúng trực tiếp trải nghiệm và khám phá di sản qua những hình thức tương tác hiện đại. Các hoạt động trình diễn cosplay, kết hợp với vũ đạo từ game Audition cùng hiệu ứng màn hình LED mở ra một không gian trải nghiệm trẻ trung, sôi động và hấp dẫn tại lễ hội. Thông qua sự kết hợp giữa di sản và sáng tạo, truyền thống và đương đại, Việt Nam và thế giới, lễ hội hướng tới xây dựng một không gian văn hóa mở, nơi các nền văn hóa không chỉ gặp gỡ và chia sẻ mà còn cùng tạo nên những kết nối sâu sắc.

Trong thời gian tới, Ban Tổ chức mong muốn tiếp tục nhận được sự phối hợp chặt chẽ, chủ động và đồng hành của các đại sứ quán, cơ quan đại diện ngoại giao, tổ chức quốc tế và các đơn vị tham gia. Từ việc chuẩn bị các đoàn nghệ thuật, trang phục truyền thống, phim, gian văn hóa, ẩm thực cho đến từng nội dung kỹ thuật, hậu cần… các đoàn ngoại giao đang góp phần quan trọng vào công tác chuẩn bị cho lễ hội. Ban Tổ chức khẳng định sẽ tạo điều kiện thuận lợi nhất cho các đoàn quốc tế, đồng thời bảo đảm các hoạt động của Lễ hội được triển khai chu đáo, an toàn và hiệu quả.

Từ những giá trị được trao truyền qua nhiều thế hệ đến những hình thức sáng tạo đương đại, Lễ hội Văn hóa thế giới tại Hà Nội lần thứ hai sẽ khắc họa một bức tranh văn hóa đa sắc màu, đồng thời khẳng định Hà Nội là điểm đến văn hóa quốc tế, nơi hội tụ và lan tỏa các giá trị di sản, nghệ thuật và sáng tạo của Việt Nam và cộng đồng quốc tế. ■

"Phát biểu tại buổi gặp mặt, thông tin đến ngoại giao đoàn về Lễ hội Văn hóa thế giới tại Hà Nội lần thứ hai diễn ra ngày 21.9 tại Hà Nội, Thứ trưởng Tạ Quang Đông khẳng định: Giá trị lớn nhất của một sự kiện văn hóa quốc tế không chỉ nằm ở những chương trình được tổ chức, mà còn ở những cuộc gặp gỡ, những hiểu biết mới và những mối quan hệ được hình thành từ đó. Mỗi nền văn hóa khi hiện diện tại Hà Nội sẽ góp thêm một sắc màu vào bức tranh chung. Chính sự đa dạng ấy làm nên sức sống của Lễ hội Văn hóa thế giới tại Hà Nội lần thứ hai."

Lễ hội Văn hóa thế giới tại Hà Nội lần thứ hai sẽ được mở rộng về quy mô, hoạt động. Trong ảnh: Lễ hội văn hóa thế giới tại Hà Nội lần thứ nhất

Chợ dân sinh ảnh hưởng không gian, cảnh quan di tích quốc gia chùa Sủi

● **Bài, ảnh: HÀ AN**

Nằm trên vùng đất Phú Thị (Gia Lâm, Hà Nội), chùa Sủi (Đại Dương tự, Đại Dương Sùng Phúc tự) là một di tích có bề dày lịch sử, văn hóa. Nơi đây lưu giữ hệ thống tượng cổ, bia đá, chuông, khánh cùng nhiều dấu tích kiến trúc, đồng thời gắn với lịch sử Phật giáo thời Lý.

Tuy nhiên, để những giá trị ấy được phát huy tương xứng, không gian và cảnh quan di tích phải cần được quan tâm bảo vệ, chỉnh trang và quy hoạch phù hợp hơn.

Theo truyền thuyết, chùa Sủi (Đại Dương tự, Đại Dương Sùng Phúc tự) được xây dựng từ thế kỷ II, thời kỳ đầu Phật giáo du nhập vào vùng Luy Lâu. Tuy nhiên, một số nghiên cứu cho rằng chùa được dựng từ thời nhà Đinh, do tướng quân Đào Liên Hoa khởi công, ban đầu chỉ là một am nhỏ rồi dần được xây dựng, mở rộng. Những tư liệu thành văn rõ hơn xuất hiện từ thế kỷ XVI. Bia đá năm Đoan Thái thứ 4 (1589) ghi việc người dân cúng đất vào chùa Đại Dương để thờ Hoàng thái hậu Ỷ Lan. Tấm bia niên hiệu Bảo Đại thứ 8 (1933) cũng nhắc đến dấu ấn của bà tại ngôi chùa, cho thấy Ỷ Lan từng kiến tạo, tu bổ chùa với quy mô lớn.

Tư liệu lưu giữ tại di tích cho biết, vua Lý Thánh Tông từng về vùng đất này cầu tự và gặp Lê Thị Khiết, sau lập làm Nguyên phi Ỷ Lan. Năm 1066, bà sinh Thái tử Càn Đức, sau này là vua Lý Nhân Tông. Về sau, Ỷ Lan cho xây dựng lại chùa, công trình hoàn thành năm 1115. Hai năm sau khi bà qua đời, nhà Lý lập đền bên chùa để thờ bà. Chùa Sủi cũng gắn với lịch sử Phật giáo thời Lý và dấu ấn của Thiền phái Thảo Đường. Điểm đặc biệt của di tích là các giá trị lịch sử, tín ngưỡng và kiến trúc được đặt trong một quần thể liên hoàn gồm đình, đền, chùa. Đình thờ tướng quân Đào Liên Hoa, đền thờ Hoàng thái hậu Ỷ Lan, còn chùa là không gian thờ Phật. Các công trình nằm liền kề, kết nối bằng những lối đi nhỏ, tạo nên một không gian văn hóa đặc trưng của vùng đất Phú Thị.

Đáng chú ý, chùa hiện lưu giữ 73 pho tượng cổ có niên đại từ thế kỷ XVII đến XIX, trong đó có tượng A Di Đà, tượng Thái hậu Ỷ Lan, tượng Sư tổ Đạt Ma, bộ tượng Tam Thế Phật và các tượng Bồ tát Quán Thế Âm, Văn Thù, Phổ Hiền... Nhiều pho tượng mang vẻ đẹp dung dị, đậm chất dân gian, phản ánh những đặc điểm của nghệ thuật điêu khắc Việt Nam thời Lê, Nguyễn. Cụm di tích còn có 19 bia đá, trong đó có những bia từ thế kỷ XVI. Nhà bia được xây dựng năm 2001, quy tụ nhiều tấm bia ghi việc công đức, tạo thành nguồn tư liệu Hán Nôm có giá trị.

Chùa Sủi gồm hai tòa nhà xây theo kiểu chữ Đinh, quay về hướng Nam

Đường vào cụm di tích đình, đền, chùa Sủi thường trở thành nơi họp chợ

Bề dày của di tích còn gắn với lịch sử cách mạng và kháng chiến. Trước Cách mạng Tháng 8.1945 và trong hai cuộc kháng chiến, khu di tích từng là nơi tụ họp của cán bộ cách mạng, mở các lớp bình dân học vụ; trong kháng chiến chống Mỹ từng che chở các đơn vị bộ đội và là nơi sơ tán của Bệnh viện Đa khoa Gia Lâm. Đình, đền, chùa Phú Thị được xếp hạng di tích lịch sử, kiến trúc nghệ thuật năm 1989. Những giá trị được tích tụ qua nhiều thế kỷ đã tạo nên một "kho" ký ức về văn hóa vùng Kinh Bắc xưa và lịch sử Thăng Long - Hà Nội.

Giá trị của di tích không chỉ nằm trong lòng công trình mà còn phụ thuộc vào không gian, cảnh quan bao quanh. Với chùa Sủi, một trong những vấn đề đang được đặt ra là khu chợ dân sinh nằm ngay bên cạnh, tác động đến cảnh quan, môi trường và sinh hoạt tín ngưỡng.

Theo Thượng tọa Thích Thanh Phương, trụ trì chùa Sủi, khu di tích đình, đền, chùa Sủi có diện tích gần 20.000m², nhưng nhiều năm qua cảnh quan môi trường và không gian di tích bị ảnh hưởng bởi khu chợ dân sinh tiến sát vào khu vực bảo vệ của chùa. Trước đây, nhà chùa từng tạo điều kiện cho địa phương mượn một phần đất để người dân làm nơi buôn bán. Tuy nhiên, theo thời gian, hoạt động của khu chợ phát sinh những bất cập như rác thải, mất vệ sinh, ùn tắc và ảnh hưởng đến việc đi lại của người dân, du khách.

Đặc biệt vào những dịp lễ, Tết, tình trạng này càng ảnh hưởng nghiêm trọng đến cảnh quan di tích. Hàng quán, dây giăng và hoạt động mua bán khiến không gian xung quanh di tích trở nên chật hẹp, ảnh hưởng đến đường đi cũng như không gian tổ chức lễ hội. Thượng tọa Thích Thanh Phương cho biết, trước đây khách thập phương đến chùa khá đông bởi chùa Sủi nằm trên trục kết nối với các di tích như chùa Dâu, chùa Keo. Khoảng chục năm trở lại đây, lượng khách giảm do đường vào khó khăn, thiếu chỗ đỗ xe và thường xuyên xảy ra ách tắc. Nhà chùa mong muốn có thêm không gian để quy hoạch lại khu di tích, phục vụ tốt hơn các hoạt động văn hóa, tín ngưỡng và phát huy giá trị di sản.

Nhà chùa và người dân đã nhiều lần kiến nghị chuyển chợ đến địa điểm phù hợp hơn. Theo Thượng tọa, nếu chợ được di dời, phần không gian này có thể được trả lại cho di tích để trồng cây, chỉnh trang cảnh quan, xây dựng nhà Tiền liệt và các hạng mục phục vụ sinh hoạt cộng đồng, giáo dục truyền thống. Ông Nguyễn Xuân Biểu, một người dân địa phương cũng cho rằng, khu chợ hiện nay đã ảnh hưởng đáng kể đến không gian di tích. Theo ông, việc chợ họp sát di tích không chỉ tác động đến cảnh quan, vệ sinh, trật tự mà còn gây khó khăn cho các hoạt động lễ hội, nhất là khi có đoàn rước và các hoạt động cộng đồng. Nhiều người dân mong muốn chợ được chuyển đến địa điểm rộng rãi, phù hợp hơn, qua đó trả lại không gian thoáng đãng trước di tích để phục vụ lễ hội, sinh hoạt cộng đồng và đón khách tham quan.

Thực tế, câu chuyện quy hoạch, chỉnh trang quần thể đình, đền, chùa Sủi không phải vấn đề mới được đặt ra. Trong nhiều năm qua, tại các cuộc họp HĐND, nội dung liên quan đến quy hoạch, bảo tồn và phát huy giá trị quần thể di tích đã được đề cập. Lãnh đạo địa phương cũng chia sẻ với những kiến nghị của nhà chùa và người dân, đồng thời nhận thức rõ yêu cầu phải từng bước tạo dựng một không gian tương xứng với giá trị lịch sử, văn hóa của di tích. Tuy nhiên, việc giải quyết không đơn giản, bởi khu chợ đã hình thành từ lâu, gắn với nhu cầu giao thương và sinh hoạt của người dân trong khu vực. ■

Sẽ điều chỉnh hướng tuyến cầu Thạch Nham để bảo tồn di tích Trường Lũy

Dự án cầu và đường ĐT.623B (Quảng Ngãi - Thạch Nham) đoạn qua đập Thạch Nham có tổng mức đầu tư 350 tỉ đồng, đang được nghiên cứu điều chỉnh hướng tuyến nhằm đáp ứng yêu cầu kết nối giao thông, vừa bảo đảm công tác bảo vệ di tích Trường Lũy Quảng Ngãi.

Theo chủ trương đầu tư được UBND tỉnh Quảng Ngãi phê duyệt tháng 6.2026, dự án có chiều dài khoảng 1,93km, gồm khoảng 0,53km cầu và 1,4km đường hai đầu cầu. Cầu Thạch Nham dự kiến nằm cách cầu tràn Thạch Nham khoảng 530m về phía hạ lưu; điểm đầu đấu nối với ĐT.623B tại Km19+420, giao với ĐT.623B tại Km20+733, đồng thời đầu tư đoạn ĐT.623B hiện trạng dài 551m. Tuy nhiên, trong quá trình khảo sát, lập báo cáo nghiên cứu khả thi, Ban Quản lý dự án đầu tư xây dựng các công trình giao thông tỉnh phát hiện hướng tuyến theo chủ trương đầu tư được duyệt nằm trùng với phạm vi khoanh vùng khu vực I của di tích Trường Lũy Quảng Ngãi. Đây là di tích kiến trúc cấp quốc gia. Việc triển khai theo hướng tuyến hiện tại không bảo đảm yêu cầu về bảo vệ di tích, đồng thời không đủ điều kiện để tiếp tục thực hiện dự án.

Trước thực tế này, Ban Quản lý dự án đề xuất hai phương án điều chỉnh hướng tuyến. Phương án 1 dịch chuyển về phía thượng lưu khoảng 375m, sát cầu tràn Thạch Nham hiện hữu và nằm trong khu vực II của di tích. Phương án 2 dịch chuyển về phía hạ lưu khoảng 890m, nằm ngoài khu vực II của di tích Trường Lũy Quảng Ngãi. Qua phân tích và ý kiến của các Sở, ngành, địa phương, Phó Chủ tịch UBND tỉnh Nguyễn Công Hoàng đánh giá phương án 2 có nhiều thuận lợi. Phương án này vừa đáp ứng yêu cầu kết nối giao thông, nhu cầu đi lại của người dân, vừa tạo thêm không gian, dư địa phát triển cho khu vực. Đặc biệt, hướng tuyến nằm ngoài khu vực bảo vệ II của di tích, tương đối thẳng, lòng sông hẹp, thuận lợi cho việc tổ chức giao thông.

Phó Chủ tịch UBND tỉnh yêu cầu Ban Quản lý dự án chủ trì, phối hợp với các Sở, ngành, địa phương khẩn trương hoàn thiện hồ sơ; phân tích cụ thể ưu, nhược điểm và tổng mức đầu tư của từng phương án, bảo đảm trong phạm vi 350 tỉ đồng đã được phê duyệt. Các đơn vị đồng thời tổng hợp đầy đủ ý kiến, văn bản liên quan để báo cáo UBND tỉnh, Thường trực UBND tỉnh và Ban Thường vụ Tỉnh ủy xem xét.

NHƯ ĐỒNG

Không có "quá khứ đã qua" trong thời đại số

● THẢO MY

Đoạn clip đã cũ hay câu nói từ nhiều năm trước vẫn có thể bất ngờ quay lại, kéo theo những tranh luận mới. Với nghệ sĩ, những gì từng công khai rất khó thực sự trôi vào quên lãng. Sau mỗi ồn ào, công chúng nhìn vào lời xin lỗi, nhưng còn soi kỹ hơn vào cách người trong cuộc đối diện với điều đã xảy ra và những thay đổi sau đó.

Quá khứ trong hệ quy chiếu mới

Những ngày qua, nhiều video, hình ảnh và phát ngôn cũ của nghệ sĩ Trường Giang được chia sẻ trên mạng xã hội. Phần lớn tư liệu này xuất hiện từ nhiều năm trước, trong những chương trình và bối cảnh khác nhau. Câu chuyện cho thấy một thực tế trong đời sống văn hóa số: Quá khứ của người nổi tiếng không dễ khép lại. Những gì từng được ghi hình, đăng tải có thể tồn tại như những "dấu vết số", được tìm kiếm, chia sẻ và nhìn nhận ở thời điểm khác.

Nếu trước đây một chương trình kết thúc đồng nghĩa khoảnh khắc ấy dần lùi vào ký ức, thì hôm nay, một đoạn clip ngắn có thể được cắt ra, lan truyền và tiếp tục một đời sống riêng trên mạng xã hội. Khi nhiều tư liệu cùng được đưa trở lại, chúng dễ kết nối thành một chuỗi, khiến công chúng nhìn về một giai đoạn hoạt động của nghệ sĩ.

Điều đáng nói là những nội dung cũ thường được tiếp nhận bằng hệ quy chiếu của hiện tại. Các chương trình cách đây 10-15 năm ra đời trong một bối cảnh truyền thông, xã hội khác, trong khi công chúng hôm nay quan tâm nhiều hơn đến ranh giới cá nhân, giới tính, ngoại hình và văn hóa ứng xử. Một cách nói, trò đùa hay hành động từng được xem là bình thường vì thế có thể được đánh giá lại khi chuẩn mực xã hội thay đổi.

Trường Giang sau đó lên tiếng xin lỗi, thừa nhận có những cách ứng xử trước đây chưa đủ tinh tế, chưa đủ chín chắn và có những lựa chọn không đúng. Con người có thể trưởng thành theo thời gian, nhưng những gì từng công khai thì không dễ mất đi. Chính vì thế, câu chuyện không chỉ dừng ở một nghệ sĩ đã có nhiều năm hoạt động, mà còn là lời nhắc với thế hệ nghệ sĩ trẻ và người sáng tạo nội dung đang bước vào nghề. Trong môi trường số, khoảng cách giữa hành vi cá nhân và tác động xã hội ngày càng thu hẹp; một bình luận, bài đăng hay khoảnh khắc thiếu cân nhắc đều có thể nhanh chóng vượt khỏi phạm vi riêng tư.

Bởi vậy, trách nhiệm của nghệ sĩ trước hết bắt đầu từ ý thức về sức ảnh hưởng của chính mình. Tuy nhiên, nhìn lại quá khứ cũng cần tỉnh táo. Một hành vi chưa phù hợp phải được đặt trong bối cảnh; không nên từ một vài khoảnh khắc mà vội vàng quy kết toàn bộ con người. Phản biện xã hội chỉ có ý nghĩa khi dựa trên thông tin có căn cứ, hướng tới nhận diện vấn đề thay vì phán xét hay công kích cá nhân.

Nghệ sĩ Trường Giang đã chủ động rút khỏi chương trình "2 ngày 1 đêm" sau lùm xùm đời tư trong quá khứ bị khơi lại

Trách nhiệm không dừng ở lời xin lỗi

Những tranh luận liên quan đến đội ngũ dancer của *Anh trai vượt ngàn chông gai 2026* đặt ra câu chuyện về trách nhiệm nghề nghiệp. Sau phản ứng trên mạng xã hội, OH Dance Team thông báo rút dancer Kim Anh khỏi các hoạt động tiếp theo, đồng thời cho biết đã làm việc với những thành viên liên quan, rà soát nội bộ và chấn chỉnh cách ứng xử. Đại diện đội ngũ cũng nhận trách nhiệm về những thiếu sót trong quản lý.

Từ việc ghi nhận công sức của ê kíp, tranh luận nhanh chóng mở rộng sang cách ứng xử giữa nghệ sĩ và những người đứng phía sau sân khấu. Một chương trình không chỉ được tạo nên bởi những gương mặt dưới ánh đèn, mà còn bởi cả một đội ngũ cùng làm nghề. Sự tôn trọng, chuyên nghiệp giữa các thành viên cũng là một phần của chất lượng nghề nghiệp.

Ở điểm này, câu chuyện dancer gặp câu chuyện của Trường Giang: Trách nhiệm không thể chỉ được nhắc tới khi khủng hoảng xảy ra. Nó phải hiện diện trong cách nghệ sĩ giao tiếp với đồng nghiệp, phản hồi trước một vấn đề, sử dụng mạng xã hội và ứng xử khi có bất đồng. Bởi vậy, điều công chúng quan tâm sau một lời xin lỗi không chỉ là thái độ nhận lỗi, mà còn là những gì diễn ra tiếp theo: Nghệ sĩ có nhìn nhận đúng vấn đề, có thay đổi cách ứng xử, có hành động cụ thể để sửa chữa hay chỉ chờ dư luận lắng xuống?

Trách nhiệm nghề nghiệp không đồng nghĩa với việc nghệ sĩ không được mắc sai lầm. Nghệ thuật là hoạt động sáng tạo của con người và con người có thể có những lựa chọn chưa đúng. Điều quan trọng là nhận ra sai lầm, chịu trách nhiệm với hệ quả và biến nhận thức ấy thành thay đổi trong hành động.

Trong một số trường hợp, chủ động lùi lại cũng là một cách chịu trách nhiệm. Với Trường Giang, việc xin vắng mặt tại "2 ngày 1 đêm" khi tranh luận chưa hạ nhiệt có thể giúp hạn chế câu chuyện cá nhân tiếp tục tác động đến chương trình và những người cùng tham gia. Đặt cạnh lời xin lỗi trước đó, động thái này cho thấy có những lúc trách nhiệm nằm ở lựa chọn phù hợp với hoàn cảnh.

Từ những vụ việc như vậy, công chúng đang đặt ra yêu cầu cao hơn đối với người có ảnh hưởng. Sự nổi tiếng đem lại lợi thế nghề nghiệp, đồng thời kéo theo trách nhiệm xã hội. Nghệ sĩ càng có sức lan tỏa càng cần ý thức rằng lời nói, hành động của mình có thể tác động đến nhận thức và hành vi của công chúng.

Nhưng trách nhiệm không chỉ nằm ở phía nghệ sĩ. Phản biện của công chúng cũng cần có giới hạn. Khán giả có quyền không đồng tình, đặt câu hỏi và yêu cầu người nổi tiếng chịu trách nhiệm, nhưng khi tranh luận chuyển thành xúc phạm, truy lùng đời tư hoặc lan truyền thông tin chưa được kiểm chứng, nó có thể trở thành "bạo lực mạng", tạo thêm những hệ lụy không cần thiết.

Vì thế, "thức tỉnh" trách nhiệm nghệ sĩ không phải là khuất phục trước đám đông, mà là sự trưởng thành trong nhận thức nghề nghiệp. Nghệ sĩ có quyền sáng tạo, thể hiện cá tính, nhưng những quyền ấy luôn đi cùng trách nhiệm với công chúng, đồng nghiệp và các giá trị văn hóa mà mình góp phần tạo dựng.

Trách nhiệm ấy cũng không thể chỉ đặt lên vai cá nhân nghệ sĩ. Các đơn vị quản lý, nhà sản xuất và ê kíp cần trang bị kỹ năng truyền thông, xây dựng nguyên tắc ứng xử, hướng dẫn sử dụng mạng xã hội và có cơ chế xử lý khủng hoảng phù hợp. Đây là một phần của quá trình chuyên nghiệp hóa hoạt động nghệ thuật.

Sau cùng, công chúng không đòi hỏi nghệ sĩ phải là những con người không bao giờ mắc sai lầm. Điều họ chờ đợi là sự chân thành và khả năng thay đổi. Trong thời đại mà một đoạn clip cũ có thể trở lại sau nhiều năm, một phát ngôn có thể được chia sẻ với tốc độ chóng mặt, trách nhiệm không còn là khái niệm đứng ngoài nghề nghiệp nghệ sĩ. Nó trở thành một phần của nghề.

Giá trị của lời xin lỗi vì thế không nằm ở việc nó giúp khép lại khủng hoảng nhanh đến đâu, mà ở việc sau lời xin lỗi ấy, người nghệ sĩ có bước tiếp với một nhận thức khác hay không. Biết nhìn lại, lắng nghe và sửa chữa, đó có thể là điểm khởi đầu để nghệ sĩ "thức tỉnh" trách nhiệm với nghệ thuật, công chúng và những giá trị văn hóa mà mình góp phần lan tỏa. ■

Ươm mầm nguồn nhân lực cho sân khấu

Liên hoan Tài năng sinh viên Khoa Sân khấu 2026 với chủ đề *Nửa thế kỷ - Hành trình nghệ thuật* vừa diễn ra tại Nhà hát Ước mơ, Trường Đại học Sân khấu - Điện ảnh TP.HCM, hướng tới kỷ niệm 50 năm thành lập Trường (1976-2026).

Liên hoan quy tụ 13 đội thi với khoảng 50 sinh viên thuộc các lớp diễn viên kịch - điện ảnh - truyền hình, đạo diễn sân khấu và hệ cao đẳng diễn viên. Các tiết mục trải rộng từ trích đoạn, kịch ngắn, tiểu phẩm, độc thoại đến nhạc kịch, kịch hình thể. Những tác phẩm như *Người dưng làm má, Cung phi Điểm Bích, Bao giờ sông cạn, Hai người mẹ, Sân khấu về khuya, Salome, Đời đất, đời người, X-Nhân*… cho thấy nỗ lực tìm tòi của sinh viên trong diễn xuất và dàn dựng.

Ban giám khảo có PGS.TS Trần Yến Chi, NSƯT Nguyễn Công Ninh, NSƯT Hạnh Thúy, diễn viên Khả Như… Kịch ngắn *Hai người mẹ* giành giải Nhất; sinh viên Lê Nguyễn Minh Anh nhận giải Diễn viên xuất sắc. Ở thể loại nhạc kịch, Lâm Thế Vinh và Dương Yến Châu được trao giải Nhất.

Không dừng ở một cuộc thi nội bộ, liên hoan còn là dịp để giảng viên, nghệ sĩ và giới chuyên môn nhận diện những gương mặt có triển vọng, đồng thời nhìn lại chất lượng đào tạo diễn viên, đạo diễn sân khấu. Trong bối cảnh sân khấu TP.HCM cần thêm lực lượng trẻ có nghề, tư duy sáng tạo và khả năng thích ứng với công chúng mới, những sân chơi như vậy góp phần tạo nguồn kế cận cho sân khấu, điện ảnh và nghệ thuật biểu diễn.

H.HẠNH

Sân khấu Việt Nam trong không gian phát triển mới

LTS: Nhân Ngày Sân khấu Việt Nam lần thứ XVII (12 tháng 8 năm Bính Ngọ, tức 22.9.2026), *Văn Hóa* trân trọng giới thiệu bài viết tri ân các thế hệ nghệ sĩ, tác giả, đạo diễn, người lao động nghệ thuật đã bền bỉ gìn giữ ngọn lửa sân khấu; đồng thời đặt ra một yêu cầu mới: Sân khấu không chỉ bảo tồn những giá trị đã có, mà phải tham gia kiến tạo những giá trị mới cho đất nước.

● **NHẬT HỒNG; ảnh: HÀ CHÂU**

Nhà hát Kịch Việt Nam tổ chức lễ dâng hương tưởng nhớ Tổ nghề sân khấu, tri ân các thế hệ tiền nhân đã đặt nền móng và bồi đắp truyền thống nghệ thuật của Nhà hát

Sân khấu là nơi ký ức dân tộc được kể lại bằng ngôn ngữ của thời đại. Tuồng, chèo, cải lương, múa rối, kịch nói và các loại hình biểu diễn đương đại không chỉ là di sản nghệ thuật, mà còn là nguồn tài nguyên sáng tạo đặc biệt. Mỗi tích truyện, nhân vật, làn điệu, phục trang, mỹ thuật sân khấu đều có thể trở thành chất liệu cho điện ảnh, âm nhạc, thời trang, trò chơi điện tử, hoạt hình, du lịch và các sản phẩm nội dung số.

Trong bối cảnh mới, sân khấu chuyển dịch theo hướng bước ra khỏi khuôn khổ của một đêm diễn để hình thành **một chuỗi giá trị văn hóa - sáng tạo - công nghệ - thị trường.** Một tác phẩm có thể được biểu diễn trực tiếp, phát hành trên nền tảng số, chuyển thể thành nhiều định dạng, đưa vào trường học, gắn với điểm đến du lịch và tiếp cận công chúng quốc tế. Công nghệ không thay thế sân khấu, mà mở rộng không gian sống, sức lan tỏa và khả năng tạo ra giá trị kinh tế từ sân khấu.

Đó cũng là cách sân khấu đóng góp vào công nghiệp văn hóa: Lấy tài năng sáng tạo làm nguồn lực, bản sắc Việt Nam làm lợi thế và thị trường làm động lực. Muốn vậy, cần mạnh dạn đặt hàng những tác phẩm có tầm vóc; phát triển đội ngũ tác giả, đạo diễn, nghệ sĩ trẻ; bảo vệ quyền tác giả và quyền liên quan; đổi mới mô hình quản trị nhà hát; kết nối sân khấu với doanh nghiệp, công nghệ, giáo dục và du lịch; đồng thời tạo điều kiện để khu vực tư nhân đầu tư, sản xuất và đưa tác phẩm đến với đông đảo công chúng.

Trong mô hình phát triển mới của đất nước, văn hóa không chỉ là nền tảng tinh thần mà còn là **nguồn lực nội sinh, sức mạnh mềm và năng lực cạnh tranh quốc gia.** Sân khấu, bằng khả năng lay động con người và nuôi dưỡng những giá trị tốt đẹp, có trách nhiệm góp phần hình thành con người Việt Nam giàu bản lĩnh, sáng tạo, nhân văn; đồng thời kể câu chuyện Việt Nam với thế giới bằng ngôn ngữ nghệ thuật giàu sức thuyết phục.

> *Trong bối cảnh mới, sân khấu chuyển dịch theo hướng bước ra khỏi khuôn khổ của một đêm diễn để hình thành **một chuỗi giá trị văn hóa - sáng tạo - công nghệ - thị trường.** Một tác phẩm có thể được biểu diễn trực tiếp, phát hành trên nền tảng số, chuyển thể thành nhiều định dạng, đưa vào trường học, gắn với điểm đến du lịch và tiếp cận công chúng quốc tế. Công nghệ không thay thế sân khấu, mà mở rộng không gian sống, sức lan tỏa và khả năng tạo ra giá trị kinh tế từ sân khấu.*

Ngày Sân khấu Việt Nam vì thế không chỉ là ngày tôn vinh nghề nghiệp, mà còn là dịp để khơi dậy một khát vọng mới: Đưa sân khấu Việt Nam từ ánh đèn của mỗi nhà hát bước vào dòng chảy lớn của công nghiệp văn hóa, góp phần xây dựng một Việt Nam phát triển nhanh, bền vững và giàu bản sắc

Ngày Sân khấu Việt Nam vì thế không chỉ là ngày tôn vinh nghề nghiệp, mà còn là dịp để khơi dậy một khát vọng mới: **Đưa sân khấu Việt Nam từ ánh đèn của mỗi nhà hát bước vào dòng chảy lớn của công nghiệp văn hóa, góp phần xây dựng một Việt Nam phát triển nhanh, bền vững và giàu bản sắc.** ■

Tìm kiếm tài năng âm nhạc Việt tiếp tục casting tại Cần Thơ

Sau các vòng tuyển chọn tại Hà Nội, Đà Nẵng và TP.HCM, cuộc thi *Tìm kiếm tài năng âm nhạc Việt* sẽ tiếp tục hành trình tìm kiếm những giọng ca mới tại Cần Thơ vào ngày 25.9.

Trước đó, vòng casting tại TP.HCM có sự tham gia của danh ca Chế Thanh, Phó Chủ tịch Hội đồng Giám khảo và nhà sản xuất âm nhạc Hoàng Đỉnh. Các thí sinh trực tiếp thể hiện phần thi, phong cách trình diễn và màu sắc âm nhạc cá nhân trước Hội đồng Giám khảo. Ở các điểm casting Hà Nội và Đà Nẵng, Hội đồng Giám khảo gồm NSND Thái Bảo, nhà sản xuất âm nhạc Hoàng Đỉnh, ca sĩ Xuân Hưởng và CEO Phương Thảo đã trực tiếp tuyển chọn, đánh giá thí sinh. Bên cạnh khả năng ca hát, các phần thi còn cho thấy sự am hiểu âm nhạc, cá tính và cách làm chủ sân khấu của từng gương mặt.

Các buổi casting cũng là dịp để thí sinh nhận góp ý trực tiếp từ Hội đồng Giám khảo về giọng hát, cách xử lý tác phẩm, trang phục và phong cách biểu diễn. Qua đó, mỗi thí sinh có thêm cơ hội nhận diện điểm mạnh, những hạn chế cần điều chỉnh và định hình rõ hơn màu sắc cá nhân.

Sau TP.HCM, điểm dừng tiếp theo của cuộc thi là Cần Thơ vào ngày 25.9. Thí sinh tham gia casting cần chuẩn bị phần trình diễn, trang phục phù hợp và thể hiện rõ phong cách âm nhạc của mình trước Hội đồng Giám khảo.

ANH HUY

Phương Nam còn mãi tiếng đờn, câu ca

● THÙY TRANG

Từ TP.HCM đến Đồng Tháp, tiếng đờn, câu vọng cổ vẫn ngân lên qua những sân chơi nối dài mạch văn hóa Nam Bộ. *Chuông vàng vọng cổ* bước vào chặng cuối, *Tài tử miệt vườn* trở lại sau một năm gián đoạn, quy tụ từ nghệ sĩ trẻ đến những giọng ca miệt vườn nhiều thế hệ. Giữa nhịp sống hôm nay, mỗi sân khấu tiếp tục mở thêm không gian để đờn ca tài tử, vọng cổ, cải lương được thực hành, trao truyền và tìm đến những lớp công chúng mới.

Sân khấu "Tài tử miệt vườn" mùa 6 năm 2026 Ảnh: BTC

Nối dài sức sống câu vọng cổ

Cuộc thi *Chuông vàng vọng cổ* lần thứ 21 năm 2026 đang đi đến chặng cuối. Sau ba đêm Chung kết, Top 3 gồm Huỳnh Kim Tho, Trần Văn Khiêm và Võ Thị Bé giành quyền vào đêm Chung kết xếp hạng và trao giải ngày 27.9.

Do Đài Phát thanh và Truyền hình TP.HCM (HTV) tổ chức, *Chuông vàng vọng cổ* tiếp tục mục tiêu tìm kiếm, bồi dưỡng những giọng ca cải lương trẻ. Bên cạnh các vòng thi chuyên môn, chương trình có thêm hoạt động trải nghiệm, giúp thí sinh tích lũy vốn sống, kỹ năng nghề nghiệp và sự thấu cảm.

Ra đời từ năm 2006, cuộc thi đã trải qua 20 mùa giải, trở thành sân chơi quen thuộc với người mộ điệu. Qua các mùa, nhiều giọng ca triển vọng được phát hiện, một số thí sinh trưởng thành từ chương trình hiện hoạt động tại các đơn vị nghệ thuật chuyên nghiệp; trong đó có những nghệ sĩ được phong tặng danh hiệu NSND, NSƯT. Cùng với việc tìm kiếm tài năng, chương trình từng bước điều chỉnh hình thức tổ chức để cải lương gần hơn với công chúng, nhất là khán giả trẻ.

Mùa giải năm nay ghi nhận sự kết nối với cuộc thi *Bông lúa vàng* do VOH tổ chức. Ba thí sinh xuất sắc nhất của *Bông lúa vàng* 2025 được đặc cách tham gia vòng tuyển chọn *Chuông vàng vọng cổ* 2026. Lần đầu hai cuộc thi có cơ chế liên kết, mở cơ hội để những tài năng đờn ca tài tử tiếp tục thử sức ở sân chơi cải lương chuyên nghiệp, đồng thời góp phần tạo nguồn kế cận cho sân khấu.

Bà Diệp Bửu Chi, Phó Tổng Giám đốc HTV cho biết, sau hơn hai thập kỷ, *Chuông vàng vọng cổ* không còn đơn thuần là cuộc thi tìm kiếm tài năng mà đã trở thành nơi phát hiện, bồi dưỡng nhiều nghệ sĩ cho sân khấu cải lương. Ở lần thứ 21 này, việc gìn giữ giá trị truyền thống tiếp tục được đặt cùng yêu cầu đổi mới cách tổ chức, qua đó đưa cải lương đến gần hơn với công chúng hôm nay.

Một sân chơi nối nhiều thế hệ

Trong lúc *Chuông vàng vọng cổ* đi đến chặng cuối tại TP.HCM, ở Đồng Tháp, một sân chơi quen thuộc với những người yêu đờn ca tài tử cũng trở lại. Sau một năm gián đoạn, *Tài tử miệt vườn* mùa 6 năm 2026 chính thức lên sóng từ ngày 20.9 với thông điệp *Vươn xa cung bậc phương Nam*. Chương trình do Báo và Phát thanh, Truyền hình Đồng Tháp tổ chức, tiếp tục tìm kiếm, kết nối những người chung niềm đam mê đờn ca tài tử, vọng cổ, cải lương ở nhiều tỉnh, thành.

Sức hút của mùa 6 thể hiện qua hơn 600 thí sinh đăng ký, trải dài từ Đông Nam Bộ đến Cà Mau. Người nhỏ tuổi nhất mới 7 tuổi, người lớn tuổi nhất gần 80. Qua vòng tuyển chọn, 30 thí sinh bước vào các vòng thi chính thức gồm Khởi động, Cất cánh, Tăng tốc, Bản lĩnh và Đăng quang. Đồng hành xuyên suốt chương trình là NSND Hữu Quốc trong vai trò đạo diễn - cố vấn nghệ thuật. Ba giám khảo chính gồm Danh ca Chí Tâm, NSƯT Ngọc Huyền và NSƯT Võ Minh Lâm.

Nhà báo Ngô Thị Ngọc Hạnh, Giám đốc Báo và Phát thanh, Truyền hình Đồng Tháp, Trưởng BTC cho biết, mùa 6 được thực hiện trong bối cảnh đơn vị vừa hình thành sau quá trình hợp nhất các cơ quan báo chí trên địa bàn tỉnh. "Mùa năm nay, chúng tôi trong một ngôi nhà mới, nhưng tình yêu, niềm đam mê với *Tài tử miệt vườn* vẫn tiếp tục. Chúng tôi khát khao đưa chương trình đến với người xem, người nghe, đặc biệt là thế hệ trẻ; đồng thời góp phần bảo tồn, phát huy giá trị của loại hình nghệ thuật này", bà Ngọc Hạnh nói.

Giữ nét miệt vườn phương Nam

Với một sân chơi dành cho người yêu đờn ca tài tử, tiêu chí chấm thi được đặt vào chính cái "chất" của loại hình. Theo danh ca Chí Tâm, điều quan trọng là sự hòa quyện giữa kỹ thuật ca với nét mộc mạc của đờn ca tài tử, vọng cổ. Một câu ca hay trước hết phải "mùi", truyền cảm và tự nhiên, đồng thời bảo đảm cột hơi ổn định, không phô, chênh. Kỹ thuật luyến láy, chất vọng cũng phải gắn với sự mộc mạc vốn có.

"Cái luyến láy, cái chất vọng phải gắn liền với sự mộc mạc. Các bạn phải làm sao ca cho mùi, nghe sướng tai, nghe đã", danh ca Chí Tâm chia sẻ. Với những thí sinh chưa chuyên nghiệp, theo ông, diễn xuất sân khấu không phải yếu tố được đặt nặng bằng khả năng biểu cảm trong lời ca. Người nghe phải cảm được tình cảm và phần "diễn" ngay trong giọng hát.

NSƯT Võ Minh Lâm cũng cho rằng, ngay từ tên gọi *Tài tử miệt vườn*, cuộc thi đã xác định rõ chất tài tử và nét miệt vườn phương Nam. Vì thế, không thể lấy một khuôn mẫu chung để đánh giá mọi giọng ca. Có người sở hữu giọng cao, khỏe, bay bổng; người lại chinh phục bằng sự sâu lắng, ngọt ngào. Ban giám khảo chú trọng giúp từng thí sinh phát huy thế mạnh, từng bước khắc phục hạn chế về kỹ thuật, nhịp và cách xử lý bài.

"Chúng tôi không yêu cầu thí sinh phải ca xé gió, xé trời hay làm nóng sân khấu. Quan trọng là cách xử lý câu ca, tình huống và hoàn cảnh biểu diễn sao cho phù hợp. Yếu tố miệt vườn, chất tài tử vẫn được đặt lên hàng đầu, để tất cả thí sinh, từ không chuyên đến chuyên nghiệp, có thể tham gia một cách tự tin và bản lĩnh. Bởi đây là sân chơi dành cho tất cả mọi người", NSƯT Võ Minh Lâm chia sẻ.

Từ một cuộc thi hướng đến đào tạo giọng ca trẻ cho sân khấu chuyên nghiệp đến một sân chơi mở cho nhiều lứa tuổi, *Chuông vàng vọng cổ* và *Tài tử miệt vườn* đang tạo nên những không gian khác nhau để nghệ thuật truyền thống tiếp tục hiện diện trong đời sống. Một bên chú trọng phát hiện, bồi dưỡng lực lượng kế cận cho cải lương; một bên mở cánh cửa cho trẻ em, người lớn tuổi, người không chuyên lẫn những thí sinh có khả năng ca diễn tốt cùng tham gia và nuôi dưỡng đam mê.

Tài tử miệt vườn mùa 6 phát sóng lúc 19h10 Chủ nhật hằng tuần trên kênh THĐT1, bắt đầu từ ngày 20.9.2026; đêm chung kết dự kiến diễn ra đầu tháng 1.2027. *Chuông vàng vọng cổ* 2026 sẽ bước vào đêm Chung kết xếp hạng và trao giải ngày 27.9.

Trên đất phương Nam, đờn ca tài tử, vọng cổ, cải lương từ lâu đã gắn với đời sống, ký ức và tâm hồn của nhiều thế hệ. Từ em nhỏ 7 tuổi đến người đã gần 80, từ giọng ca miệt vườn đến những nghệ sĩ trẻ hướng tới sân khấu chuyên nghiệp, mỗi người bước lên sân khấu đều góp thêm một cách để tiếng đờn, câu vọng cổ và hơi thở cải lương tiếp tục ngân vang trong đời sống hôm nay. ■

Nghinh Ông 2026: Hai điểm hẹn văn hóa biển ở Cần Giờ, Vũng Tàu

UBND TP.HCM vừa ban hành kế hoạch tổ chức Lễ hội Nghinh Ông - TP.HCM năm 2026, diễn ra từ ngày 23 - 27.9 tại xã Cần Giờ và ngày 26 - 27.9 tại phường Vũng Tàu, với nhiều hoạt động văn hóa, nghệ thuật, thể thao và quảng bá du lịch. Lễ hội nhằm bảo tồn, phát huy giá trị Lễ hội Nghinh Ông - di sản văn hóa phi vật thể quốc gia; đồng thời bồi đắp tình yêu quê hương, biển đảo và gìn giữ bản sắc văn hóa của cộng đồng cư dân vùng biển.

Tại Cần Giờ, chuỗi hoạt động gồm Lễ viếng Nghĩa trang Liệt sĩ Rừng Sác, Lễ Thượng đại kỳ, khai mạc lễ hội, Lễ Cúng Tiền hiền, Hậu hiền, Bạn cũ - Lái xưa; chương trình nghệ thuật *Nghinh Ông Cần Giờ - Đêm hội Trăng rằm;* diễu hành thuyền hoa đăng trên biển, Lễ Nghinh Ông trên biển và đón đoàn Nghinh về Lăng Ông Thủy Tướng.

Từ ngày 23 - 27.9, khu vực Công viên Cần Thạnh và tuyến đường Lê Thương còn có tuyến đường nghệ thuật, triển lãm hình ảnh, hiện vật về quá trình hình thành và phát triển lễ hội; không gian ẩm thực món ngon từ biển, các hoạt động văn hóa, thể thao cùng hội chợ, triển lãm thương mại. Tại phường Vũng Tàu, Lễ hội Nghinh Ông Thắng Tam Vũng Tàu diễn ra ngày 26 - 27.9 tại Bãi Trước, Miếu Hòn Bà, Di tích Đình thần Thắng Tam và một số tuyến đường trung tâm.

Dịp này, thành phố tăng cường quảng bá lễ hội tại các bến xe, bến du lịch đường thủy, khách sạn, nhà hàng và điểm đến; khuyến khích doanh nghiệp xây dựng tour, tuyến ưu đãi đưa du khách tham dự, qua đó kết nối bảo tồn văn hóa biển với phát triển du lịch và kinh tế địa phương.

B.TRƯỜNG

Mái nhà thứ hai giữa núi rừng Mường Lát

● **Bài, ảnh: NGUYỄN LINH - HỒ THỦY**

Với 262 học sinh nội trú ở vùng biên Mường Lát (Thanh Hóa), trường học là nơi các em ăn, ngủ, học tập và lớn lên trong phần lớn thời gian của tuần. Những bữa cơm nóng, lời hỏi han quan tâm của thầy cô, sự sẻ chia của bạn bè giúp các em dần quen với cuộc sống xa nhà, để ngôi trường giữa núi rừng trở thành mái nhà thứ hai.

Những suất cơm ngon lành, nóng hổi mang lại cảm giác gần gũi, ấm áp cho học sinh nội trú xa gia đình

Bữa cơm của những ngày xa nhà

Buổi trưa ở Trường Phổ thông Dân tộc nội trú THCS Mường Lát, tiếng trống vừa dứt, từ các dãy phòng, học sinh ùa ra, bước chân hướng về khu nhà ăn, nơi những mâm cơm đã được chuẩn bị sẵn. Tiếng gọi nhau í ới, tiếng chuyện trò lao xao nhanh chóng lấp đầy không gian.

Trên bàn là những món quen thuộc của mâm cơm gia đình: Thịt, cá, trứng, rau xanh... Không cầu kỳ nhưng nóng hổi, được chia thành từng khẩu phần. Các em ngồi cạnh nhau, vừa ăn vừa ríu rít trao đổi về học hành, trường lớp. Với những học sinh sống xa bố mẹ, bữa cơm chung mỗi ngày cũng là một phần giúp các em vơi đi cảm giác nhớ nhà.

Năm học 2026-2027, Trường Phổ thông Dân tộc nội trú THCS Mường Lát có 262 học sinh ăn, ở nội trú, đến từ nhiều thôn, bản thuộc 8 xã trong khu vực. Có em nhà cách trường khá xa, việc trở về mỗi ngày không dễ dàng. Bởi vậy, trường vừa là nơi học tập, vừa là nơi các em ăn, ngủ và sinh hoạt trong phần lớn thời gian của tuần.

Với Giàng Thị Hoa Nhi, học sinh lớp 6, ở bản Khằm, xã Trung Lý, những ngày đầu xa nhà là khoảng thời gian khó quên. "Mới vào trường em nhớ nhà, nhớ bố mẹ lắm. Nhưng ở đây có các bạn, ngày nào cũng học và ăn cơm cùng nhau nên em quen dần. Thầy cô cũng thường hỏi chúng em ăn có ngon không, có thích món này không? Em cảm thấy như đang ở trong một gia đình lớn", Hoa Nhi kể.

Từ những ngày đầu còn nhiều bỡ ngỡ như Hoa Nhi, học sinh dần quen với nhịp sống nội trú qua từng bữa ăn, giờ học và sinh hoạt cùng bạn bè. Vì thế, việc tổ chức bữa ăn không đơn thuần là bảo đảm chuyện ăn uống hằng ngày mà còn góp phần tạo nên một nếp sinh hoạt ổn định cho các em.

Công việc trong khu bếp bắt đầu từ sớm. Thực phẩm được lựa chọn, sơ chế, chế biến rồi chia khẩu phần. Thực đơn xây dựng theo tuần, thay đổi món để bữa ăn đa dạng và cân đối. Với mức 60.000 đồng/học sinh/ngày, nhà trường chủ động tính toán khẩu phần phù hợp với lứa tuổi, chú trọng bảo đảm các nhóm chất cần thiết cho học sinh đang trong giai đoạn phát triển. Từ năm học 2025-2026, sữa đậu nành, sữa bò cũng được bổ sung vào khẩu phần buổi tối nhằm tăng cường dinh dưỡng.

Phía sau mỗi mâm cơm là công việc thầm lặng của những người đứng bếp: Kiểm kê, bảo quản thực phẩm, chế biến, chia khẩu phần và lưu mẫu thức ăn hằng ngày theo quy định. Đến giờ, học sinh xuống ăn rồi trở về lớp hoặc khu nội trú; hôm sau, căn bếp lại bắt đầu một vòng công việc mới. Chính sự đều đặn ấy góp phần tạo nên nhịp sống ổn định cho những đứa trẻ xa gia đình.

Thầy giáo Trịnh Văn Cường, Hiệu trưởng nhà trường cho biết, bữa ăn của học sinh được tổ chức bài bản, khoa học, chú trọng cân đối các nhóm chất cần thiết cho sự phát triển thể chất. Nhưng qua thời gian, mâm cơm tập thể còn trở thành một phần thân thuộc trong đời sống nội trú. Trong giờ ăn, các em trò chuyện, gần gũi nhau hơn; học sinh lớn hướng dẫn các em nhỏ cách sinh hoạt, những em mới vào trường cũng dần bớt bỡ ngỡ.

Chăm lo giáo dục ở vùng đồng bào dân tộc thiểu số, miền núi, biên giới được xác định là trách nhiệm chung của Nhà nước, nhà trường, gia đình và xã hội. Nghị quyết 71-NQ/TW của Bộ Chính trị nhấn mạnh yêu cầu phối hợp chặt chẽ giữa gia đình, nhà trường và xã hội; đồng thời ưu tiên hoàn thiện mạng lưới trường nội trú tại vùng đồng bào dân tộc thiểu số, vùng khó khăn, biên giới.

Nghị định 66/2025/NĐ-CP của Chính phủ tiếp tục dành chính sách hỗ trợ cho học sinh ở vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi, trong đó có các điều kiện liên quan đến ăn, ở và học tập. Những chính sách ấy góp phần san sẻ gánh nặng với các gia đình vùng xa, để cha mẹ yên tâm gửi con đến trường, còn học sinh có thêm điều kiện học tập, sinh hoạt ổn định khi phải sống xa nhà.

Một mái nhà khác khi xa gia đình

Ở nhà, chuyện ăn uống, gấp quần áo, sắp xếp góc học tập hay giữ gìn vệ sinh vẫn thường có bố mẹ nhắc nhở. Vào trường, các em phải dần học cách tự làm, còn thầy cô đồng hành trong những sinh hoạt hằng ngày: nhắc ăn đúng giờ, hướng dẫn sắp xếp chỗ ở, hỏi han khi các em ốm mệt hay đơn giản là để ý xem hôm nay món ăn có hợp khẩu vị không. Với những đứa trẻ xa gia đình, chính sự quan tâm từ những việc nhỏ ấy giúp các em dần quen với cuộc sống nội trú.

Công tác lưu mẫu thực phẩm được nhà trường duy trì hằng ngày theo quy định

Theo thầy Trịnh Văn Cường, nhà trường thường xuyên theo dõi, lắng nghe ý kiến của học sinh và phụ huynh để kịp thời điều chỉnh những vấn đề phát sinh trong sinh hoạt, tạo môi trường ổn định, nền nếp cho các em học tập. Với học sinh nội trú, chuyện học chỉ có thể thuận lợi khi nơi ăn, chốn ở và sinh hoạt hằng ngày được bảo đảm. Ở Mường Lát, điều đó càng có ý nghĩa khi nhiều em đến từ các thôn, bản vùng biên còn không ít khó khăn.

Bí thư Đảng ủy xã Mường Lát Lê Ngọc Minh cho biết: "Chăm lo cho thế hệ trẻ, nhất là các em học sinh dân tộc thiểu số ở vùng biên, là trách nhiệm của cấp ủy, chính quyền địa phương. Chúng tôi xác định đầu tư cho giáo dục, quan tâm đến điều kiện học tập và đời sống của các em cũng chính là tạo nền tảng cho sự phát triển lâu dài của Mường Lát".

Sự chăm lo ấy hiện diện trong những việc gần gũi mỗi ngày: Học sinh có đủ sức khỏe để đến lớp; những em nhỏ dần quen với những ngày xa bố mẹ; phòng ở được giữ gọn gàng; thầy cô kịp nhận ra khi một em nhỏ có biểu hiện mệt mỏi hay khác thường... Phía sau đó, căn bếp vẫn đều đặn đỏ lửa.

Giờ ăn trưa ở Mường Lát đã qua, những mâm cơm được dọn xuống, học sinh trở lại lớp, nhà ăn lại yên tiếng. Ngày mai, một bữa cơm khác sẽ tiếp tục được chuẩn bị. Với những đứa trẻ lớn lên nơi vùng biên, hành trình đến với con chữ không chỉ bắt đầu từ những trang sách, mà còn từ những bữa cơm nóng, lời hỏi han và sự sẻ chia những lúc xa bố mẹ. Từng ngày một, ngôi trường trở thành mái nhà thứ hai, nơi các em yên tâm học tập, sinh hoạt và trưởng thành. ■

Xây nhà tình nghĩa tặng thân nhân liệt sĩ Công an

Thực hiện quyết định của Hội đồng Quản lý Quỹ Nghĩa tình đồng đội Công an nhân dân, Bộ Công an về hỗ trợ kinh phí xây dựng, sửa chữa nhà nghĩa tình đồng đội, ngày 19.9.2026, Công an tỉnh Vĩnh Long phối hợp với cấp ủy, chính quyền xã Nhị Long tổ chức Lễ khởi công xây dựng nhà tình nghĩa tặng thân nhân liệt sĩ Công an có hoàn cảnh khó khăn.

Tại buổi lễ, Công an tỉnh Vĩnh Long đã khởi công xây dựng nhà tình nghĩa tặng gia đình ông Nguyễn Văn Màu, em ruột và hiện là người thờ cúng liệt sĩ Công an nhân dân Nguyễn Ngọc Ẩn. Dịp này, đơn vị cũng trao kinh phí hỗ trợ cho gia đình ông Võ Văn Tuấn và gia đình bà Nguyễn Thị Út Nhứt, là những gia đình đang thờ cúng các liệt sĩ Công an nhân dân Võ Văn Hòa và Phạm Văn Đực.

Theo chính sách hỗ trợ của Quỹ Nghĩa tình đồng đội Công an nhân dân, mỗi gia đình được hỗ trợ 150 triệu đồng để xây dựng nhà tình nghĩa. Các liệt sĩ Nguyễn Ngọc Ẩn, Võ Văn Hòa và Phạm Văn Đực đã hy sinh vì sự nghiệp bảo vệ Tổ quốc. Việc hỗ trợ xây dựng nhà ở cho thân nhân, gia đình đang thờ cúng liệt sĩ là hoạt động thiết thực nhằm tri ân, ghi nhớ công lao và sự hy sinh của các thế hệ cán bộ, chiến sĩ Công an nhân dân. Nguồn kinh phí hỗ trợ sẽ góp phần giúp các gia đình ổn định nơi ở, cải thiện điều kiện sinh hoạt, đồng thời thể hiện sự quan tâm của Đảng ủy, Ban Giám đốc Công an tỉnh Vĩnh Long đối với gia đình chính sách, người có công và thân nhân liệt sĩ Công an nhân dân trên địa bàn.

Hoạt động cũng tiếp tục lan tỏa tinh thần "Vì nước quên thân, vì Nhân dân phục vụ", vun đắp truyền thống nghĩa tình, trách nhiệm và sự tri ân trong lực lượng Công an nhân dân.

T.M

Ấm áp những tấm lòng Việt

Bài, ảnh: THU SÂM (từ Nagoya, Nhật Bản)

Giữa những ngày tranh tài sôi động của ASIAD 20 tại Aichi-Nagoya (Nhật Bản), Đoàn Thể thao Việt Nam không chỉ nhận được sự cổ vũ trên khán đài mà còn có sự đồng hành lặng lẽ, chân tình của cộng đồng người Việt đang sinh sống tại đây. Từ hỗ trợ đi lại, chỗ ở, tập luyện cho các thành viên của Đoàn đến những việc rất nhỏ dành cho các phóng viên Việt Nam tác nghiệp tại Đại hội, tình đồng bào nơi đất khách đã trở thành một điểm tựa ấm áp trong hành trình ASIAD 20.

Thấy quê hương gần lại

Trong những ngày di chuyển liên tục giữa các địa điểm thi đấu của ASIAD 20, có những cuộc gặp đến thật tình cờ nhưng để lại nhiều cảm xúc.

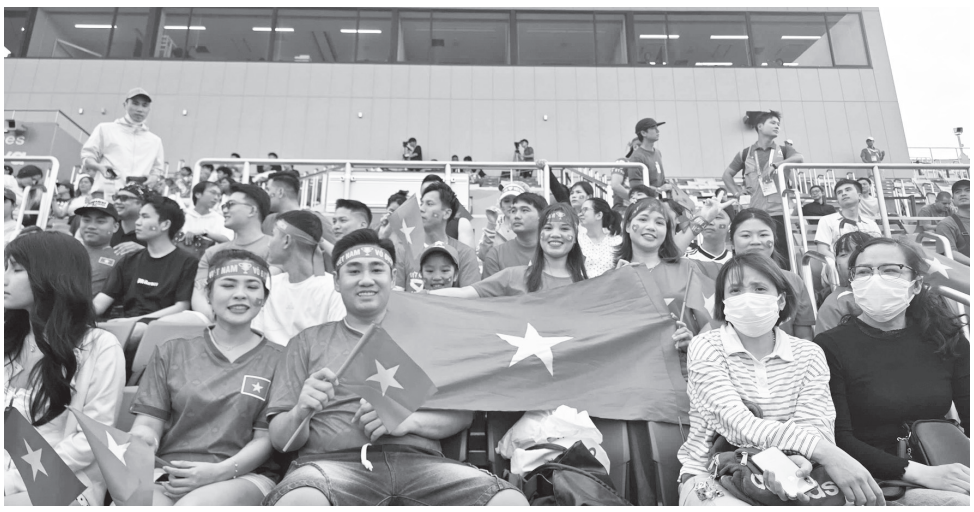
Tại khu vực phục vụ ăn uống ở nhà thi đấu môn teqball, giữa những câu chuyện bằng tiếng Nhật và tiếng Anh, chúng tôi bất ngờ nghe thấy tiếng Việt. Hai cô gái chủ động bước tới, hỏi các phóng viên và thành viên đội tuyển có cần hỗ trợ gì không. Đó là chị Lê Thị Bình đã có 11 năm sống ở Nhật Bản và chị Vũ Kim Ngọc Tuyết, sống ở Nhật Bản hơn 4 năm. Cả hai đang làm việc cho công ty cung cấp thực phẩm phục vụ môn teqball tại ASIAD 20. Công việc mỗi ngày kéo dài tới 9 tiếng, nhưng với họ, những ngày có đội tuyển Việt Nam thi đấu dường như trở nên đặc biệt hơn.

Chị Bình và chị Tuyết phục vụ tại khu vực nhà thi đấu của môn teqball

Chị Dương (giữa) và đội tuyển bóng chuyền bãi biển

Đông đảo kiều bào tới cổ vũ cho đội tuyển Việt Nam

"Đã mấy năm nay tôi chưa có điều kiện về thăm nhà. Lòng lúc nào cũng nhớ quê hương. Vì thế khi nghe tin Đoàn Thể thao Việt Nam sang đây thi đấu, tôi rất vui. Lâu ngày ở đất khách không được gặp nhiều người Việt Nam như vậy, được sống trong bầu không khí thân tình với các vận động viên teqball Việt Nam, tôi vui lắm và chỉ mong đội tuyển teqball và đoàn giành chiến thắng", Tuyết chia sẻ.

Còn Bình thì kể, cứ khi nào đội tuyển teqball Việt Nam thi đấu, mọi mệt mỏi của một ca làm việc dài dường như tan biến. Có trận Bình còn vui vẻ "cá cược" với những người bạn quốc tế và sung sướng khi các VĐV Việt Nam giành chiến thắng. "Được phục vụ đội tuyển là niềm vui với chúng tôi", Bình nói.

Tình cảm dành cho quê hương còn hiện hữu rõ hơn trên những khán đài có các đội tuyển Việt Nam tranh tài. Trên hành trình tới sân cổ vũ U23 Việt Nam, từ các ga tàu điện ngầm đã dễ dàng bắt gặp những chiếc áo đỏ, lá cờ đỏ sao vàng giữa dòng người tấp nập. Có người ở ngay Nagoya, có những gia đình lại đi hàng chục km, chỉ mong được trực tiếp nhìn thấy các cầu thủ quê hương thi đấu.

Từ Inuyama, nhóm của chị Nguyễn An cùng Đoàn Ngọc, Hoàng Nụ, Nguyễn Anh Tuấn và bé Trà My 10 tuổi, vượt hơn 30km tới sân. Với cô bé Trà My, chuyến đi ấy còn là một kỷ niệm để mang về lớp học. Em háo hức muốn chụp ảnh bên lá cờ Tổ quốc rồi kể với các bạn: "Đây là Việt Nam, Việt Nam tôi thế đó".

Chị Nguyễn An đưa con tới sân cũng không đơn thuần để xem một trận bóng. Người mẹ muốn qua những trải nghiệm như vậy vun đắp cho con tình yêu và niềm tự hào về quê hương, để từ hình ảnh những cầu thủ Việt Nam nỗ lực trên sân, con hiểu thêm về ý chí và nghị lực. Trên đường vào sân, cả nhóm cùng buộc băng rôn, dán những hình trái tim Việt Nam lên má và hát những ca khúc về quê hương. Giữa nơi cách Tổ quốc hàng nghìn km, màu đỏ của lá cờ Việt Nam bỗng khiến khoảng cách như ngắn lại.

Với anh Bùi Hoàng Hiệp, cuộc gặp với bóng đá Việt Nam tại ASIAD 20 lại mang một ý nghĩa khác. Đã hơn 40 tuổi và sinh sống hơn 20 năm tại Nhật Bản, nhưng đây mới là lần đầu tiên anh được trực tiếp vào sân xem một đội tuyển bóng đá Việt Nam thi đấu. Anh gác lại công việc kinh doanh trong ngày, đưa vợ và con gái tới sân. Cậu con trai vốn rất mê bóng đá cũng muốn đi nhưng phải đến trường. "Chúng tôi tuy ở xa quê hương nhưng luôn dõi theo tình hình đất nước, dõi theo các đội tuyển bóng đá. Tại ASIAD lần này tôi sẽ thu xếp thời gian để cổ vũ cho các môn thi đấu của Đoàn Thể thao Việt Nam. Mong Đoàn Thể thao Việt Nam chiến thắng, đội tuyển U23 Việt Nam chiến thắng", anh Hiệp chia sẻ.

Những con người khác nhau, những câu chuyện khác nhau, nhưng khi các VĐV Việt Nam xuất hiện, họ lại cùng gặp nhau ở một tình cảm chung: Hướng về quê hương và mong muốn tiếp thêm sức mạnh cho những người đang thi đấu dưới màu cờ Tổ quốc.

Những sự giúp đỡ không hẹn trước

Sự đồng hành của cộng đồng người Việt tại Aichi không chỉ hiện diện trên khán đài. Phía sau hành trình thi đấu của Đoàn Thể thao Việt Nam còn có những con người âm thầm góp sức bằng những công việc rất cụ thể.

Một trong số đó là chị Dương Thị Thùy Dương, Chủ tịch Hội Người Việt Nam tỉnh Aichi, Tổng giám đốc Công ty Seven Ocean. Những ngày ASIAD 20 diễn ra cũng là những ngày lịch trình của chị dày đặc. Có hôm rời nhà từ sáng sớm, tới đêm khuya mới trở về, nhưng với chị, được góp sức cho Đoàn Thể thao Việt Nam là một niềm vui. "Tôi hỗ trợ việc đưa đón lãnh đạo Đoàn tham gia các cuộc họp, thăm các đội tuyển, thăm vận động viên, tìm chỗ ở cho đoàn, bố trí tình nguyện viên của Hội hỗ trợ đưa đón vận động viên đi tập. Tuy bận rộn nhưng mà vui. Miễn làm sao Đoàn Thể thao Việt Nam thi đấu thành công mang vinh quang về cho Tổ quốc", chị Dương chia sẻ.

Trong một kỳ Đại hội mà các đội tuyển Việt Nam lưu trú và thi đấu ở nhiều địa điểm khác nhau, những sự hỗ trợ như vậy càng có ý nghĩa. Đó không chỉ là những chuyến xe hay một nơi ở được tìm giúp, mà còn là sự sẻ chia từ những người Việt đã sống lâu năm tại địa phương, hiểu đường sá, ngôn ngữ và cuộc sống ở Nhật Bản.

Và chúng tôi, những phóng viên Việt Nam có mặt tại ASIAD 20, cũng nhiều lần nhận được sự giúp đỡ giản dị như thế. Có lần trên đường tác nghiệp, nhóm phóng viên gặp anh Vũ Chung, đang làm việc tại FPT Software Japan, tại một ga tàu điện ngầm. Qua câu chuyện, biết địa điểm chúng tôi cần đến còn khá xa và nếu tiếp tục hành trình sẽ phải đi bộ một quãng dài, anh Chung đã chủ động trở về nhà lấy ô tô rồi quay lại chở cả nhóm tới tận sân vận động.

Không quen biết từ trước, cũng chẳng có một lời nhờ vả, nhưng chỉ cần biết những người đồng hương đang cần giúp đỡ, anh sẵn lòng dành thời gian của mình. Một chuyến xe giữa lịch trình ASIAD bận rộn có thể là việc nhỏ, nhưng với những phóng viên phải chạy đua từng giờ giữa các địa điểm thi đấu, từng phút để đăng tin bài đó là sự hỗ trợ quý giá.

Những ngày ASIAD 20 diễn ra, những câu chuyện như vậy khiến hành trình của Đoàn Thể thao Việt Nam và các phóng viên theo chân Đoàn trở nên ấm áp hơn. Có người dành một ngày nghỉ để tới sân cổ vũ, có người tranh thủ giữa ca làm việc để động viên VĐV; có người hỗ trợ những chuyến xe, nơi ở, việc tập luyện, cũng có người chỉ tình cờ gặp nhau ở ga tàu nhưng sẵn sàng đưa những phóng viên đồng hương tới nơi tác nghiệp.

Ở nơi cách quê nhà hàng nghìn km, tình yêu Việt Nam đôi khi được thể hiện bằng những điều rất đỗi bình dị như thế. Giữa một ASIAD rộng lớn với hàng nghìn VĐV, hàng chục địa điểm thi đấu và những hành trình di chuyển liên tục, sự đồng hành của bà con Việt kiều tại Aichi đã góp thêm một nguồn động viên đặc biệt cho Đoàn Thể thao Việt Nam. Và với những người làm báo chúng tôi, mỗi cuộc gặp, mỗi bàn tay chìa ra giúp đỡ cũng khiến hai tiếng "đồng bào" trở nên gần gũi hơn bao giờ hết. ■

Thể thao Việt Nam giành tấm HCV đầu tiên từ karate

● ỦY VIÊN BAN CHẤP HÀNH TRUNG ƯƠNG ĐẢNG, BÍ THƯ ĐẢNG ỦY, BỘ TRƯỞNG BỘ VHTTDL LÂM THỊ PHƯƠNG THANH CHÚC MỪNG VÀ CHỈ ĐẠO THƯỞNG NÓNG

● **Bài, ảnh: T.SÂM (từ Nagoya, Nhật Bản)**

Tấm HCV kata đồng đội nữ chiều 22.9 không chỉ "mở hàng vàng" cho Đoàn Thể thao Việt Nam tại ASIAD 20, mà còn ghi dấu sự tiếp nối thành công giữa hai thế hệ của karate Việt Nam.

Tấm HCV là hành trình thuyết phục với 3 trận toàn thắng tuyệt đối

Hành trình của hai thế hệ

Ba năm trước, tại ASIAD 19 ở Hàng Châu (Trung Quốc), Nguyễn Ngọc Trâm cùng Nguyễn Thị Phương và Lưu Thị Thu Uyên bước lên bục cao nhất nội dung kata đồng đội nữ. Đó là một trong ba tấm HCV của Đoàn Thể thao Việt Nam tại kỳ Đại hội. Đến ASIAD 20, đội hình chỉ còn Ngọc Trâm, trong khi hai vị trí còn lại được trao cho Bùi Ngọc Nhi và Hoàng Thị Thu Uyên. Với một nội dung đề cao sự đồng bộ, chính xác và khả năng phối hợp giữa ba thành viên như kata đồng đội, sự thay đổi ấy đặt ra không ít thách thức.

Tuy nhiên, dưới sự quan tâm sát sao của Bộ VHTTDL, Cục Thể dục Thể thao Việt Nam, khoảng cách thế hệ dần được xóa nhòa bằng quá trình chuẩn bị kéo dài. Ngọc Trâm hiện 24 tuổi, trong khi Hoàng Thị Thu Uyên 20 tuổi và Bùi Ngọc Nhi mới 18 tuổi. Bộ ba bắt đầu tập luyện cùng nhau từ năm 2024. Trước ASIAD 20, họ giành HCV kata đồng đội nữ tại Giải vô địch karate Đông Nam Á 2026 và có một tháng tập huấn chuyên sâu tại Nhật Bản.

Sự chuẩn bị ấy được thể hiện bằng một hành trình gần như hoàn hảo tại Toyohashi Gymnasium với 3 chiến thắng tuyệt đối tại tứ kết trước đối thủ Nepal, bán kết trước đối thủ Đài Bắc Trung Hoa và thử thách cuối cùng là giành chiến thắng 5-0 trước Iran ở trận chung kết, để lên ngôi vô địch một cách thuyết phục.

Phía sau màn trình diễn đầy tự tin ấy lại là áp lực rất lớn. Ngọc Trâm thừa nhận trước trận chung kết, cả ba VĐV và HLV Đỗ Thị Thu Hà đều căng thẳng. Không ai nói với nhau nhiều nhưng tất cả cùng giữ một niềm tin: "Mình sẽ làm được". Đáng chú ý, trước khi bước lên sàn chung kết, HLV Đỗ Thị Thu Hà còn yêu cầu ba học trò thực hiện trọn vẹn cả bài kata lẫn phần bunkai ba lần. Nền tảng thể lực được tích lũy trong quá trình chuẩn bị giúp họ duy trì chất lượng bài biểu diễn sau khi phải liên tiếp trải qua tứ kết, bán kết và chung kết.

> *Ngay sau khi đội tuyển karate nữ, nội dung kata giành được tấm HCV đầu tiên cho Đoàn Thể thao Việt Nam tại ASIAD 20, Ủy viên Ban Chấp hành Trung ương Đảng, Bí thư Đảng ủy, Bộ trưởng Bộ VHTTDL Lâm Thị Phương Thanh đã gửi lời chúc mừng các vận động viên, huấn luyện viên và toàn đoàn Thể thao Việt Nam. Lãnh đạo Bộ VHTTDL cũng đã chỉ đạo Đoàn Thể thao Việt Nam kịp thời thưởng nóng cho đội tuyển. Thực hiện chỉ đạo của Bộ trưởng, Trưởng đoàn Nguyễn Hồng Minh đã thưởng nóng số tiền là 200 triệu đồng cho tấm HCV ASIAD đầu tiên của Đoàn. Sự quan tâm của Bộ trưởng là nguồn động viên, khích lệ lớn để Đoàn Thể thao Việt Nam thêm quyết tâm, nỗ lực hoàn thành nhiệm vụ.*
>
> *Hiệp hội Thể thao Công an nhân dân thưởng 50 triệu đồng; Tập đoàn T&T thưởng 100 triệu đồng cho Nguyễn Ngọc Trâm.*

Trong sự tiếp nối ấy, Ngọc Trâm từ vị trí người từng được những đàn chị Nguyễn Thị Phương, Lưu Thị Thu Uyên và cựu vô địch thế giới Nguyễn Hoàng Ngân dìu dắt, nay trở thành "chị cả" của đội hình. Còn hai VĐV trẻ cũng nhanh chóng chứng minh khả năng. Đó chính là giá trị đặc biệt phía sau tấm HCV: Một thế hệ mới đã được trao cơ hội, trong khi kinh nghiệm và bản lĩnh của thế hệ đi trước tiếp tục được truyền lại.

Điểm sáng của Thể thao Công an nhân dân

Chiến thắng của đội kata nữ còn mang một ý nghĩa khác khi trong đội hình vô địch có trung sĩ Nguyễn Ngọc Trâm - VĐV của Thể thao Công an nhân dân. Ngọc Trâm không chỉ hai lần liên tiếp vô địch ASIAD. Những gì cô thể hiện tại Nhật Bản còn cho thấy quá trình đào tạo VĐV cả về chuyên môn, bản lĩnh và khả năng giao tiếp. Sau khi giành HCV, Ngọc Trâm đại diện các VĐV vô địch trả lời phỏng vấn báo chí quốc tế bằng tiếng Anh. Nữ VĐV được đào tạo tại Trung tâm Huấn luyện và Thi đấu Thể thao Bộ Công an, với dấu ấn của các HLV, trong đó có Nguyễn Hoàng Ngân.

Ngay sau chiến thắng, Trưởng đoàn Thể thao Việt Nam tại ASIAD 20 Nguyễn Hồng Minh đánh giá cao ý nghĩa của tấm HCV đầu tiên. "Chúng tôi rất vui mừng khi đội tuyển kata nữ đã giành được HCV. Đây là thành tích rất đáng tự hào khi các em đã bảo vệ thành công chức vô địch giành được cách đây 3 năm. Chúng tôi hy vọng tấm HCV đầu tiên này sẽ là nguồn động viên, khích lệ để tất cả thành viên, các đội tuyển của Đoàn Thể thao Việt Nam thêm tự tin, tiếp tục thi đấu thành công và giành những thành tích tốt trong thời gian tới", ông Nguyễn Hồng Minh nói.

Đặc biệt, khi nói về lực lượng VĐV Công an nhân dân trong thành phần Đoàn Thể thao Việt Nam, Trưởng đoàn Nguyễn Hồng Minh nhấn mạnh: "Các VĐV trong lực lượng Công an nhân dân có vị trí rất quan trọng trong thành phần Đoàn Thể thao Việt Nam. Đây là nguồn lực mạnh và chúng tôi hy vọng trong thời gian tới, Thể thao Công an nhân dân sẽ tiếp tục đóng góp nhiều hơn nữa vào thành tích chung của Thể thao Việt Nam".

Có mặt tại Toyohashi Gymnasium và chứng kiến chiến thắng của các cô gái Việt Nam, đại tá Nguyễn Thị Thúy Thanh, Phó Cục trưởng Cục X03, Bộ Công an, Phó Chủ tịch kiêm Tổng thư ký Hiệp hội Thể thao Công an nhân dân cũng không giấu được niềm vui: "Tôi rất vui mừng và hạnh phúc khi trung sĩ Nguyễn Ngọc Trâm, một VĐV Công an nhân dân, đã giành tấm HCV đầu tiên cho Thể thao Việt Nam tại ASIAD 20. Đây cũng là lần thứ hai Nguyễn Ngọc Trâm giành HCV tại đấu trường ASIAD. Thành tích này không chỉ là niềm tự hào của cá nhân VĐV mà còn là niềm vui đối với Thể thao Công an nhân dân".

Từ tấm HCV của ba cô gái karate, có thể nhìn thấy hai sự tiếp nối. Đó là sự chuyển giao giữa những thế hệ của kata nữ Việt Nam, khi Ngọc Trâm từ người được dẫn dắt trở thành điểm tựa cho những đồng đội trẻ. Đồng thời, đó cũng là sự kết nối giữa nguồn lực của các ngành, lực lượng với thể thao thành tích cao quốc gia. Khi tất cả các nguồn lực được phát huy, chắc chắn thể thao Việt Nam sẽ thành công. ■

U23 Việt Nam vào tứ kết

Kết quả trận U23 Việt Nam và U23 Uzbekistan thuộc lượt 3 vòng bảng môn bóng đá nam ASIAD 2026 đã khép lại với chiến thắng thuộc về đại diện Trung Á. Thế nhưng với việc U23 Philippines thắng U23 Kuwait ở trận cùng giờ, U23 Việt Nam vẫn vào tứ kết.

U23 Việt Nam cần 1 điểm trước U23 Uzbekistan để chắc chắn giành quyền vào tứ kết môn bóng đá nam ASIAD 2026. Tuy nhiên, đội tuyển đến từ Trung Á thể hiện sức mạnh vượt trội. Phút thứ 6, U23 Uzbekistan sớm mở tỷ số. Đội bạn phối hợp cực hay ở phần sân Việt Nam, trước khi đội trưởng Urinboev thực hiện động tác giả đánh lừa hậu vệ Việt Nam trước khi dứt điểm thành bàn. Phút 13, U23 Việt Nam phản công, Thanh Nhàn vượt qua thủ môn U23 Uzbekistan rồi đưa bóng vào lưới nhưng không được công nhận vì lỗi việt vị. Ba phút sau, các học trò của HLV Đinh Hồng Vinh lại có thêm cơ hội, Ngọc Mỹ kết thúc từ ngoài vòng cấm đưa bóng đi sát sạt cột dọc khung thành đối phương.

U23 Uzbekistan sau đó ép sân ngược lại. Phút 26, cầu thủ đội bạn thực hiện cú úp mu khiến cầu môn được trấn giữ bởi thủ môn Cao Văn Bình chao đảo. Tới phút 41, U23 Uzbekistan lại tung pha dứt điểm mạnh như búa bổ, bóng đi vọt xà ngang U23 Việt Nam trong gang tấc.

Sang hiệp 2, U23 Việt Nam tiếp tục bị ép sân, phú 68 Ibraimov nâng tỷ số lên 2-0 sau tình huống đối mặt thủ môn Cao Văn Bình. Đó là tình huống chuyển đổi trạng thái vô cùng hiệu quả đến từ đại diện Trung Á. Quãng thời gian còn lại của trận đấu vẫn chứng kiến U23 Uzbekistan kiểm soát thế trận, trước khi đảm bảo tỷ số 2-0 chung cuộc trước U23 Việt Nam. Ở diễn biến cùng thời điểm, U23 Kuwait bất ngờ thua 1-2 trước U23 Philippines, qua đó lỡ cơ hội vượt mặt U23 Việt Nam. **K.TUẤN**

● Tổng Biên tập: **NGUYỄN ANH VŨ**
● Phó Tổng Biên tập: **PHAN THANH NAM - NGUYỄN VĂN MƯỜI**
● **TÒA SOẠN - TRỊ SỰ VÀ PHÁT HÀNH:**
Số 141 Nguyễn Thái Học, phường Ô Chợ Dừa, TP Hà Nội - ĐT: 024.37265564 - E.mail: baovanhoa@fpt.vn
● **GPXB:** Số 37/GP-BVHTTDL ngày 6.3.2026 của Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch

● **VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM:**
170 Nguyễn Đình Chiểu, phường Xuân Hòa, TP.HCM - ĐT/FAX: 028. 38230890 - 39100922
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TỈNH KHÁNH HÒA:**
211 Thống Nhất, phường Tây Nha Trang, tỉnh Khánh Hòa; ĐT: 0258. 3825008
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TP ĐÀ NẴNG:**
12 Trương Hán Siêu, phường An Hải, TP Đà Nẵng - ĐT: 0236. 3897798

● **Chế bản:** Báo Văn Hóa
● **In tại:** Cty CP In Công đoàn Việt Nam

GIÁ: 5.000đ

Xiếc mở ra cơ hội cho người nghèo ở Nam Phi

● P.MINH

Đằng sau những màn trình diễn đầy màu sắc trên sân khấu xiếc tại Johannesburg (Nam Phi) là một chương trình xã hội đang mở ra cơ hội nghề nghiệp cho những nghệ sĩ trẻ đến từ các cộng đồng nghèo khó, giúp họ biến năng khiếu thành kỹ năng chuyên nghiệp và việc làm có thu nhập.

Gánh xiếc mở lối cho người trẻ Nam Phi Ảnh: AI

Trên sân khấu, nghệ sĩ Brian Ngobese nắm chặt chiếc vòng đu dây, dừng lại trong tích tắc trước khi phóng lên không trung trong tiếng vỗ tay của khán giả. Với chàng trai lớn lên tại khu ổ chuột Alexandra nghèo khó, một trong những khu dân cư đông đúc và còn nhiều khó khăn của Johannesburg, những khoảnh khắc ấy mang ý nghĩa vượt xa sự cổ vũ.

Dường như, gánh xiếc đã mang lại cho người nghệ sĩ trẻ nghèo khó một sân khấu, một kế sinh nhai và một cách để biến tài năng của mình thành công việc. Và ý nghĩa lớn hơn đằng sau màn trình diễn là chương trình phát triển nghệ sĩ xiếc dành cho những người trẻ có hoàn cảnh khó khăn. Chương trình cung cấp đào tạo, hỗ trợ đi lại và tạo điều kiện để các nghệ sĩ tiếp cận với nghề xiếc chuyên nghiệp.

Alexandra chỉ cách Sandton, một trong những trung tâm tài chính lớn của Johannesburg vài km, nhưng có sự chênh lệch đáng kể về điều kiện sống và cơ hội việc làm. Tình trạng thất nghiệp trong giới trẻ là một trong những thách thức lớn của Nam Phi. Theo Cục Thống kê Nam Phi, tỷ lệ thất nghiệp trong nhóm tuổi 18 - 34 năm 2025 vào khoảng 45%.

Nam Phi có nhiều tài năng, nhưng không phải người trẻ nào cũng có điều kiện tiếp cận đào tạo chuyên nghiệp. Chương trình hướng tới việc tạo cơ hội để những người trẻ có năng khiếu, đặc biệt là những người đến từ các cộng đồng còn nhiều khó khăn, được tiếp cận đào tạo chuyên nghiệp. Việc xây dựng những nền tảng đào tạo phù hợp được kỳ vọng giúp người trẻ phát huy năng khiếu, từng bước biến tài năng thành kỹ năng nghề nghiệp và cơ hội việc làm.

Để trở thành nghệ sĩ xiếc chuyên nghiệp, các học viên phải trải qua nhiều năm rèn luyện nhằm nâng cao sức mạnh, sự dẻo dai và tính kỷ luật. Sau quá trình đào tạo, một số người trở thành huấn luyện viên, trong khi những người khác được tuyển dụng tại các công ty sản xuất hoặc làm việc cho The Cirk - một công ty xiếc chuyên nghiệp ở Johannesburg. Chương trình được xây dựng theo hướng tự duy trì thông qua hoạt động đào tạo, biểu diễn và các chương trình xiếc khác, thay vì hoàn toàn phụ thuộc vào nguồn tài trợ bên ngoài.

Nghệ sĩ trẻ Ngobese đến với xiếc gần như tình cờ. Từ nhỏ, anh đã theo đuổi các loại hình vũ đạo như múa đương đại, hip-hop và những điệu nhảy đường phố phổ biến tại Nam Phi. Năm 2019, anh thử vai cho một chương trình của Nhà hát Joburg với tư cách vũ công. Công việc ban đầu chỉ mang tính ngắn hạn nhưng sau đó trở thành bước ngoặt trong sự nghiệp khi anh được mời ở lại và đào tạo xiếc. Thông qua chương trình phát triển thanh thiếu niên của trường xiếc Jozi, Ngobese được hỗ trợ đào tạo và đi lại. Anh sau đó gia nhập The Cirk và hiện làm việc tại đây.

Trong chương trình xiếc không sử dụng động vật, anh kết hợp kỹ năng vũ đạo với những màn nhào lộn trên không bằng lụa và vòng. Ngobese vào vai một "ngôi sao nhỏ" du hành qua đại dương, những vùng đất kỳ ảo và pháo đài rực lửa để tìm kiếm nơi mình có thể tỏa sáng. Hình ảnh đó phần nào phản ánh chính hành trình của anh từ khu ổ chuột đến sân khấu chuyên nghiệp.

Xiếc cũng đưa Ngobese đến với Zenzele Letsoela, một vũ công khác đến từ Alexandra. Hai người kết hợp vũ đạo với kỹ năng xiếc, từng bước thu hút sự chú ý của khán giả. Letsoela được đào tạo múa ba lê và pantsula - điệu nhảy nhanh đặc trưng của các khu dân cư nghèo ở Nam Phi. Khi chuyển sang nhào lộn trên không, anh phải đối mặt với một thử thách lớn là nỗi sợ độ cao, nhưng anh đã vượt qua nỗi sợ độ cao bằng cách ứng phó với nó.

Tuy nhiên, cơ hội tham gia chương trình vẫn còn hạn chế. Mỗi năm chương trình chỉ có thể hỗ trợ tối đa khoảng 4 người, đồng nghĩa nhiều thanh niên có năng khiếu vẫn chưa thể tiếp cận đào tạo chuyên nghiệp.

Việc phát triển nghệ thuật xiếc tại Johannesburg vừa góp phần tạo thêm cơ hội nghề nghiệp cho những người trẻ có năng khiếu, đồng thời mở ra một hướng tiếp cận mới trong việc kết nối nghệ thuật với phát triển cộng đồng. Thông qua đào tạo, biểu diễn và tạo việc làm, những chương trình như vậy đang giúp người trẻ ở các khu vực còn nhiều khó khăn có thêm cơ hội khẳng định khả năng và xây dựng tương lai bằng chính năng lực của mình.

Trên sân khấu, những màn nhào lộn, đu dây và vũ đạo tiếp tục diễn ra trong tiếng vỗ tay của khán giả. Phía sau ánh đèn sân khấu, là hành trình dài của những người trẻ từng thiếu cơ hội nhưng không thiếu khát vọng. Với họ xiếc không chỉ là nghệ thuật biểu diễn mà còn là cánh cửa mở ra một nghề nghiệp, một nguồn sinh kế và niềm tin vào khả năng thay đổi cuộc sống. Khi những nghệ sĩ trẻ được trao cơ hội để tỏa sáng, sân khấu cũng trở thành nơi khẳng định rằng tài năng có thể được nuôi dưỡng và phát triển, bất kể xuất phát điểm. ■

GÓC BÌNH LUẬN

Nỗi lo kép

● LƯƠNG SAN

Tại Hàn Quốc, bức tranh tài chính của thế hệ trung niên từ 40 - 64 tuổi đang phủ một gam màu đầy bất an. Dù ngày càng chủ động hơn trong việc chuẩn bị cho tuổi già, họ vẫn đang đặt phần lớn kỳ vọng vào "chiếc phao cứu sinh" duy nhất là Quỹ Lương hưu Quốc gia. Trớ trêu thay, chính điểm tựa ấy lại đang đứng trước những sức ép chưa từng có từ tốc độ già hóa dân số.

Báo cáo thống kê mới nhất của cơ quan thống kê Hàn Quốc phác họa một thực tế đáng lo ngại, thế hệ trung niên không chỉ đối mặt với nguy cơ đứt gãy sự nghiệp khi tuổi đời ngày một cao, mà còn phải sống cùng nỗi ám ảnh về một tương lai tài chính thiếu hụt. Hai nỗi lo đan xen, một ở hiện tại và một ở phía cuối cuộc đời lao động, đang tạo thành một "nỗi lo kép" đè nặng lên cả một thế hệ. Và trong vòng xoáy ấy, Quỹ Lương hưu Quốc gia trở thành điểm tựa bất đắc dĩ, nhưng gần như duy nhất mà họ có thể bấu víu.

Nỗi bất an ấy không nằm trên giấy tờ thống kê, mà hiện hữu ngay trong nhịp sống công sở mỗi ngày. Dù đang sở hữu lợi thế về kinh nghiệm và kỹ năng, hơn 55% lao động trung niên vẫn thường trực tâm lý có thể bị đào thải bất cứ lúc nào.

Làn sóng tái cơ cấu, tinh giản nhân sự, các chương trình nghỉ hưu sớm nhằm cắt giảm chi phí, cùng sức ép cạnh tranh ngày càng lớn từ lực lượng lao động trẻ đang đẩy những người ở ngưỡng tuổi 50 vào thế chông chênh. Với họ, mất việc không đơn thuần là mất đi một khoản thu nhập. Đó có thể là điểm gãy của cả quá trình tích lũy trước tuổi nghỉ hưu, bởi khả năng tìm được một công việc mới có mức lương và vị thế tương đương ở giai đoạn này thường rất hạn chế.

Sự bấp bênh của việc làm vì thế nhanh chóng thêm một nỗi lo nữa là khủng hoảng an sinh khi về già. Trong bối cảnh chi phí sinh hoạt leo thang, đồng thời vẫn phải gánh vác chi phí nuôi dạy con cái, khả năng tích lũy và tự bảo đảm tài chính cho tuổi già ngày càng bị thu hẹp. Đáng chú ý, tỷ lệ phụ thuộc vào lương hưu tư nhân giảm mạnh từ 11,7% xuống còn 5,4%, trong khi tiền tiết kiệm cá nhân cũng suy giảm. Khi tài chính lần lượt mỏng đi, 61% người trung niên buộc phải đặt kỳ vọng vào lương hưu quốc gia, khoản đóng góp bắt buộc hằng tháng được xem như mạng lưới an sinh cuối cùng.

Trong bối cảnh già hóa dân số diễn ra nhanh chóng, nguy cơ thâm hụt Quỹ Lương hưu Quốc gia càng khiến bài toán an sinh thêm bấp bênh. Chính vì vậy, bài toán của Hàn Quốc không chỉ là bảo đảm Quỹ Lương hưu Quốc gia không cạn kiệt, mà còn phải tạo việc làm bền vững cho người lớn tuổi và xây dựng một hệ thống an sinh đủ sức bảo vệ các gia đình trước rủi ro tài chính. ■

Brigitte Bardot đấu giá đồ dùng cá nhân

Cuộc đấu giá 285 vật dụng cá nhân của huyền thoại điện ảnh Pháp Brigitte Bardot tại Paris đã thu về gần 1 triệu euro, cao gấp khoảng 20 lần mức ước tính ban đầu. Số tiền được dành cho quỹ bảo vệ động vật mang tên bà và con trai, Nicolas-Jacques Charrier.

Các vật phẩm được bán gồm đàn guitar, mũ rơm, kính râm, đồ nội thất, tranh tự họa và máy đánh chữ Bardot từng sử dụng để viết tự truyện. Khoảng 3.000 người mua từ Pháp và nhiều nước đã đăng ký tham gia. Một cặp vòng cổ cho chó được định giá khoảng 30 euro đã được bán với giá 9.400 euro. Bức tranh tự họa của Bardot đạt gần 40.000 euro, trong khi hai cây đàn guitar được bán với giá lần lượt 8.600 euro và 1.900 euro. **KHẢ HÂN**